

Yritysvastuuraportti 2016

Sisällys

Toimitusjohtajan katsaus	3
Ympäristö	4
Ympäristövastuu ja –tavoitteet	4
Energiatehokkuus ja päästöt	5
Materiaalitehokkuus	5
Vesi	6
Tuotteet	7
Hankinta ja alkuperä	7
Maidon keräily ja jäljitettävyys	8
Luomme hyvinvointia ja makuelämyksiä vastuullisesti	9
Valion ravitsemukselliset painopisteet	9
Tuotelaatu ja elintarviketurvallisuus	11
Valmistus	12
Eläinten hyvinvointi	14
Terve lehmä tuottaa laatumaitoa	14
Antibiootteja käytetään suomalaisessa maidontuotannossa harkiten	16
Sosiaalinen vastuu	17
Henkilöstö	17
Henkilöstön kehittäminen	17
Työturvallisuus	18
Kuluttajat ja asiakkaat	19
Taloudellinen vastuu	21
Investoinnit Suomeen	21
Taloudellinen vaikuttavuus	21
Sidosryhmätyö	24
Toimintaympäristön analyysi	26
Toimitusketju	30
Vastuullisuuden johtaminen ja raportointi	35
Graafit ja taulukot	38

Toimitusjohtajan katsaus: Hyvinvointia edistävät tuotteet ja vienti kasvun moottoreina vuonna 2017

Suomalaisten maitotilayrittäjien ja Valio Oy:n laihat vuodet jatkuivat vuonna 2016, mutta laskusuhdanne tasaantui. Haasteista huolimatta Valio pystyi vuonna 2016 tilittämään omistajilleen, valiolaisille maitotilayrittäjille noin 8 senttiä enemmän maitolitralta kuin Euroopassa keskimäärin.

Valio-konsernin liikevaihto väheni -4,7 % vuoteen 2015 verrattuna ollen 1638 miljoonaa euroa vuonna 2016. Suurin syy matalasuhdanteeseen oli maailmanmarkkinoiden epätasapaino: Venäjän markkinat pysyivät suljettuina, Aasian kysyntä jatkui heikkona ja EU:ssa on edelleen ylitarjontaa maidosta. Suomen markkinoilla kilpailu tuontituotteiden kanssa on tiukkaa.

Vuonna 2017 kasvua haetaan mm. uusilta kuluttajatuotemarkkinoilta.

Vastuullisesti tuotettu maito ja hyvinvointia lisäävät tuotteet kilpailuetuina

Hyvinvointia edistävät erikoistuotteet ja -konseptit sekä EU:n puhtain maito ovat Valion kilpailuetuja sekä Suomessa että vientimarkkinoilla.

Laktoosittomat Valio Eila® tuotteet ja maailman tutkituinta maitohappobakteeria sisältävät Valio Gefilus® tuotteet vastaavat kuluttajien tarpeisiin ja ovat viennin kärkibrändejä. Maitosuola ValSa® on ainutlaatuinen kansanterveyttä edistävä innovaatio, jossa yhdistyvät vain vähän natriumia sisältävä maidon mineraalisekoitus ja taito valmistaa sen kanssa hyvältä maistuvia juustoja ja levitteitä. Ensimmäiset ValSa® tuotteet Suomessa ovat Valio Oivariini® vähemmän suolaa ja Valio Polar® viipaleet sekä palajuusto. Vähemmän suolaa sisältävien tuotteiden määrää kasvatetaan Suomen markkinalla vuonna 2017.

Riihimäen uusi välipalatehdas otetaan käyttöön tänä vuonna, mikä antaa potkua tuotekehitykselle entistä vähäsokerisempien mutta hyvänmakuisten välipalojen kehittämiseksi. Luomutuotteiden kysyntä kasvanee edelleen ja proteiinituotteiden kysyntä jatkunee vahvana. Valio toi markkinoille 126 uutuutta vuonna 2016, mm. kokonaan uuden tuotekategorian, Valio Mifu® ruokarakeet, jotka nousivat pääruokien uudenlaisten proteiiniähteiden markkinajohtajaksi vuonna 2016.

Jonkin verran on merkkejä siitä, että talous sekä Suomessa että Euroopassa alkaisi elpyä, mikä varmasti lisää kiinnostusta myös laadukkaisiin lisäarvotuotteisiin. Valio valmistaa maailmanlaajuisessa vertailussa luksusluokan maitotuotteita, joiden maitoraaka-aine on GMO-vapaata sekä lähes soijattomasti ja ilman turhia antibiootteja tuotettua. Ruoka, ravitsemus ja vastuullisuus kiinnostavat kuluttajia, ja kuluttajat haastavatkin aktiivisesti teollisuutta ja brändejä ottamaan heidän toivomuksensa entistä paremmin huomioon. Aktiivinen ruokakeskustelu luo hyvän pohjan kehittää liiketoimintaa.

Ympäristö

Valio vähentää aktiivisesti ympäristövaikutustaan sekä maitotiloilla että tuotannossaan.

Ympäristövastuu ja –tavoitteet

Valio on sitoutunut hankkimaan ympäristövaikutuksia vähentävää tekniikkaa, käyttämään raaka-aineita ja energiaa tehokkaasti sekä suosimaan uudelleenkäytettäviä, kierrätettäviä tai energiahyötykäyttöön soveltuvia pakkauksia. Raportoidut luvut kattavat Valion kotimaan toiminnot.

Valiolle maitoa tuottavien maitotilojen ympäristövaikutukset aiheutuvat pääosin lehmien päästämästä metaanista, joka on kasvihuonekaasu, sekä tilojen rehuntuotannon mahdollisesti aiheuttamista fosfori- ja typpivalumista vesistöön.

Ympäristövaikutuksia suomalaisilla lypsykarjatililla vähentävät seuraavat tekijät:

- Lehmien valkuaisrehuna ei käytetä soijaa. Soija on yleisesti käytetty valkuaisrehu muualla. Sademetsiä hakataan soijaviljelysten alta.
- Maidontuotannon ja –jalostuksen resurssitehokkuutta parannetaan järjestelmällisesti. (Kts. tavoitetaulukko). Tällöin ympäristövaikutukset / maitolitra pienenevät.
- Suomessa maito ja naudanliha saadaan samasta eläimestä, mikä jakaa ilmastokuormaa monelle tuotteelle.

Valion ympäristöjärjestelmä

Valiolla on ollut kotimaan toiminnot kattava ISO 14 001-standardin mukainen ympäristösertifikaatti vuodesta 2000 alkaen, ja vuonna 2015 uudelleen hyväksytty sertifikaatti on voimassa 29.9.2018 saakka. Ympäristöjärjestelmän toimivuutta arvioidaan jatkuvasti ulkoisilla ja sisäisillä tarkastuksilla.

Valion ympäristötavoitteet luodaan kerrallaan kolmen vuoden hallintaohjelmakausille ja toteutettavien toimenpiteiden kautta luodaan vuosittaiset osatavoitteet. Kolmen vuoden hallintaohjelmakaudet antavat mahdollisuuden luoda kunnollisia painopistealueita, mutta myös mahdollistavat toimenpiteiden hallitumman suunnittelun, toteutuksen ja tehokkuuden arvioinnin.

Ympäristötavoitteet 2015 – 2017

Vuodet 2015 - 2017 kattavilla hallintaohjelmilla tavoitellaan jätevesikuormituksen ja jäteveden määrän vähentämistä suhteutettuna vastaanotettuun maitomäärään. Suhteutus vastaanotettuun maitomäärään on meijerialan kansainvälinen käytäntö.

Energiatehokkuuden parantaminen on päällekkäisyyksien välttämiseksi siirretty ympäristöjärjestelmästä Energiatehokkuussopimuksen mukaiseen kehitysohjelmaan.

Energiatehokkuus ja päästöt

Uusiutuvien polttoaineiden osuus lämmöntuotannossa oli 34 % vuonna 2016 ja kotimaisten polttoaineiden osuus 72 %.

Meijeriprosessit käyttävät energiaa höyryn ja sähkön muodossa. Sähköä tarvitaan pääsääntöisesti prosessilaitteistojen käyttöön ja jäähdytykseen.

Lämpöenergiaa tarvitaan paljon jauhemaisten tuotteiden kuivauksessa, tuotteiden lämpökäsittelyissä, pesuissa sekä kiinteistöjen lämmityksessä. Valion toimipaikkojen kattilalaitokset on pääosin siirretty ulkopuolisten yhtiöiden hoidettaviksi. Vuonna 2017 Valio on luopunut kokonaan raskaan polttoöljyn käytöstä Suomessa toimivien 12 tuotantolaitoksen lämmöntuotannossa. Viimeiset uusittavat kattilalaitokset ovat Oulussa (käyttöön 2016) ja Jyväskylässä (käyttöön 2017).

Uusiutuvien polttoaineiden osuus lämmöntuotannossa oli 34 % vuonna 2016 ja kotimaisten polttoaineiden osuus 72 %.

Energian tuotannosta aiheutuu päästöjä ilmaan. Päästöjen laatu ja määrä riippuvat energian tuotantoon käytettävästä polttoaineesta. Valion tuotantolaitoksista Lapinlahden ja Seinäjoen kattilalaitokset kuuluvat Kioton ilmastositoumuksen mukaisen päästökaupan piiriin.

Materiaalitehokkuus

Valion tuotteet pakataan kertakäyttöisiin kuluttajapakkauksiin. Kotimaan markkinoilla nestemäisten tuotteiden kuljetuspakkauksina käytetään palautuvia maitolaatikoita, rullakoita ja alusvaunuja. Käytön jälkeen ne palautuvat meijerille, missä ne pestään ennen uudelleen käyttöä.

Jätehuolto ja pakkaukset

Valion tuotannon jätehuolto perustuu jätteiden lajitteluun. Toimipaikkojen lajitteluohjeet on sopeutettu paikallisesti saatavilla oleviin jätehuoltopalveluihin. Kaatopaikkajätteen määrää on saatu vähennettyä jätteiden lajittelua tehostamalla ja ohjaamalla yhä enemmän jätettä energijakeeksi.

Vialliset tuoretuote-erät sekä kaupoista palautuneet tuotteet ohjautuvat EY:n sivutuoteasetuksen mukaisin menettelyin rehukäyttöön tai biokaasun valmistukseen. Ihmisravinnoksi tai rehuksi soveltumattomat pakkaamattomat erät ohjataan sivutuoteasetuksen mukaisesti hyväksytyyn biokaasun valmistukseen. Valion tuotteet pakataan kertakäyttöisiin kuluttajapakkauksiin. Kotimaan markkinoilla nestemäisten tuotteiden kuljetuspakkauksina käytetään palautuvia maitolaatikoita, rullakoita ja alusvaunuja. Käytön jälkeen ne palautuvat meijerille, missä ne pestään ennen uudelleen käyttöä. Käytöstä poistetut kuljetusyksiköt ohjautuvat kierrätykseen.

Valio omistaa 5 % Suomen Kuitukierrätys Oy:stä, jolle siirtyi kesällä 2010 kaikkien kuitupakkausten jätelain mukaiset tuottajayhteisövastuut. Yhtiö huolehtii käytettyjen kuitupakkausten (mm. nestekartonki) keräilystä, kierrätyksen käytännön järjestelyistä sekä jätelain ja pakkausjäteasetuksen mukaisten velvoitteiden hoitamisesta.

Pakkausten tuottajavastuu siirtyi vuoden 2016 alussa kokonaisuudessaan tuottajavastuussa oleville yrityksille. Valio on Rinki Oy:n kanssa tekemällään sopimuksella siirtänyt tuottajavastuun pakkauksistaan eri materiaalilajikohtaisille tuottajayhteisölle.

Raaka-aineiden käyttö ja tuotantomäärät

Valion keskeisin raaka-aine on tiloilta tuleva raakamaito. Lisäksi tuotannossa käytetään tuotteista riippuen hilloja, soseita ja tiivisteitä sekä suolan, sokerin ja kasviöljyjen kaltaisia valmistusaineita.

Kemikaaleja käytetään putkistojen ja laitteistojen pesuissa sekä heranjalostuksen prosesseissa. Pesuissa ja jauhetehtaiden tuotannossa käytettävien happojen ja emästen ympäristövaikutukset kohdistuvat jäteveden puhdistamoiden toimintaan. Normaalitylanteessa hapot ja emäkset neutraloivat toisensa luonnollisesti tai jätevedet neutraloidaan ennen puhdistusprosessia. Poikkeustilanteiden liian happamat tai emäksiset jätevedet voivat häiritä puhdistamon toimintaa.

Lisäksi Valion tuotantolaitosten kylmälaitoksissa käytetään jäähdytysaineena ammoniakkaa. Ammoniakki on ihmisille myrkyllinen ja vesieliöstölle vaarallinen aine, jota kuitenkin käytetään yleisesti suurissa kylmälaitoksissa.

Vesi

Valion kaikki toimipaikat on liitetty kunnalliseen viemäriverkkoon ja niiden jätevedet päätyvät jätevedenpuhdistamoon.

Veden kulutus ja jätevesi

Meijereillä on kaksi runsaasti vettä kuluttavaa käyttökohdetta: jäähdytys ja pesut. Jäähdytykseen käytetään tietyillä laitoksilla pintavettä, joka palautetaan lämmönsiirtimen jälkeen takaisin vesistöön. Maito on herkästi pilaantuva raaka-aine, ja siksi tuotteiden laadun kannalta olennaista tuotantohygieniaa ylläpidetään pesuilla. Veden kulutusta pyritään vähentämään suosimalla panospesujen sijaan vettä ja kemikaaleja säästäviä kiertopesuja, optimoimalla prosessilaitteistojen kiertopesuja ja kierrättämällä käyttökelpoista vettä.

Suuri vedenkulutus ja jätevetteen päätyvien tuotejäämien aiheuttama korkea kuormitus tekevät meijerien jätevedestä merkittävän ympäristöriskin.

Valion kaikki toimipaikat on liitetty kunnalliseen jätevedenpuhdistamoon ja varsinkin pienillä paikkakunnilla Valion toimipaikan kuormitus on merkittävä taajaman kuormitukseen verrattuna.

Tuotteet

Valion tuotekehityksessä ja valikoiman hallinnassa otetaan huomioon maku, ravitsemussuositukset ja kuluttajien toiveet.

Hankinta ja alkuperä

Suomessa Valio tuotemerkin alla myytävien tuotteiden maitoraaka-aine on aina kotimaista ja tuotteet on valmistettu Suomessa.

Hankintaperiaatteet

Valion hankintakriteereitä ovat laatu ja hinta, eettisyys ja kotimaisuus. Suosimme paikallisia hankintoja aina kun se kilpailukyvyn kannalta on mahdollista.

Valion hankintojen kotimaisuusaste oli Suomessa 94 % (95) ja Virossa 83 % (85) (pl. Koneet ja laitteet). Suomessa Valio tuotemerkin alla myytävien tuotteiden maitoraaka-aine on aina kotimaista ja tuotteet on valmistettu Suomessa. Virossa Valio Alma tuotemerkin alla myytävät tuotteet on aina valmistettu Virossa.

Rypsiöljyä ja sokeria suomalaisilta pelloilta

Maidon lisäksi käytetyimpiä raaka-aineita ovat rypsiöljy ja sokeri.

Valion rasvalevitteisiin käytettävä rypsiöljy on 100 % kotimaista. Käyttämämme sokeri on Hyvää Suomesta - merkittyä kotimaista* sokeria.

*Hyvää Suomesta Joutsenlippu merkityn tuotteen kotimaisuus aste on vähintään 75 %.

Vastuullinen hankintapolitiikka

Tuote- ja toimittajakyselyillä varmistamme, että ostimme laadukkaita ja turvallisia raaka- ja apuaineita luotettavilta toimittajilta, jotka ovat sitoutuneet noudattamaan toiminnassaan SA 8000* standardiin perustuvia eettisiä periaatteita.

(*SA 8000 –standardi perustuu YK:n ihmisoikeuksien julistukseen, YK:n lapsen oikeuksien yleissopimukseen sekä Kansainvälisen Työjärjestön ILO:n keskeisiin työelämää sääteleviin yleissopimuksiin.)
Auditoidimme vuosittain 20-30 tavarantoimittajaa riskinarvion perusteella.

Valio ei hanki WWF:n uhanalaiseksi määrittelemiä kalalajeja.

Maitopakkaukset Imatralta

Valion 1 litran maito-, piimä-, jogurtti- ja mehupakkaukset hankitaan Tetra Pakin Imatran tehtaalta. Kartonki tulee läheltä Stora Enson Imatran Kaukopään tehtaalta. Maitopakkausten puuraaka-aineesta suuri osa hankittu läheltä Imatran tehtaita. Lyhyt kuljetusmatka kartonkitehtaalta jalostuslaitokselle pienentää kuljetuksista aiheutuvia hiilidioksidipäästöjä.

Maidon keräily ja jäljitettävyys

Valion tuotteiden raaka-aineen jäljitettävyys on hyvä. Maidon keräilyn poikkeamat välitetään reaaliaikaisesti autosta Valion järjestelmiin.

Tuotevirheen sattuessa maitoraaka-aine pystytään jäljittämään tilalle, josta maito on haettu. Maito kerätään tiloilta joka toinen päivä. Maidon keräilyreitit suunnitellaan tehokkaiksi ja ympäristöä säästäviksi.

Tehostamisen seurauksena keräilyautojen ajokilometrit vähentyivät 2016 lähes 600 000 kilometriä (2,5 %) vuoteen 2015 verrattuna.

Keräilyn hoitavat Valion alihankkijayritykset 85 autolla. Autot liikkuvat keskimäärin 20,4 tuntia vuorokaudessa vuoden jokaisena päivänä.

Luomme hyvinvointia ja makuelämyksiä vastuullisesti

Valio tuntee maidon ja sen mahdollisuudet. Valio on suomalaisen ravitsemuksen suunnannäyttävä ja terveysvaikutteisten maitotuotteiden kansainvälinen edelläkävijä. Tuotekehityksessä etsitään ratkaisuja kuluttajien muuttuviin tarpeisiin ja globaaleihin ravitsemushaasteisiin.

Maito on inspiroiva innovaatioiden lähde

Valion tuotekehityksessä ja valikoiman hallinnassa otetaan huomioon maku, ravitsemussuositukset ja kuluttajien toiveet. Valio tarjoaa monipuolisen tuotevalikoiman erilaisiin kuluttajien tarpeisiin, eri ikäryhmille ja erityisruokavalioihin. Tuotevalikoimassa on huomioitu myös erilaiset pakkauskoot erikokoisille talouksille. Valio Oy toi vuonna 2016 kotimaan markkinoille 126 uutuustuotetta ja lisäksi uutuustuotteita myös muille markkinoille. Vuonna 2016 jätettiin 7 uutta patenttihakemusta. Tutkimuksen ja tuotekehityksen sekä laadunvalvonnan kulut olivat 26,5 miljoonaa euroa ja 1,6 prosenttia liikevaihdosta.

Valion ravitsemukselliset painopisteet

Valio tarjoaa ravitsemuksellisesti laadukkaita konsepteja niin Suomessa kuin kansainvälisesti.

Vähempisokeriset välipalatuotteet

Valion tavoitteena on puolittaa maitopohjaisten välipalatuotteiden, erityisesti jogurttien, sokeripitoisuus vuoteen 2020 mennessä verrattuna 2015 tasoon – mausta tinkimättä. Yli kolmannes Suomessa myytävistä Valion maitopohjaisista välipalatuotteista on sokeroimattomia tai sisältää vähintään 30 % vähemmän lisättyä sokeria tavanomaisiin välipalatuotteisiin verrattuna. Vuoden 2016 lopussa Valion laajassa välipalavalikoimassa oli noin 100 vähemmän lisättyä sokeria sisältävää tai sokeroimatonta välipalatuotetta.

Täyttä makua – vähemmän suolaa

Valio ValSa® maitosuolainnovaatio lanseerattiin vuonna 2016. Valio ValSa® maitosuola koostuu maidon luontaisista mineraaleista, jotka antavat tuotteisiin yhtä hyvän maun kuin tavallinen suola, mutta vähemmällä natriumilla. Maitosuolassa on lähes 80 % vähemmän natriumia kuin tavallisessa ruokasuolassa. Maitosuola sisältää myös maidon luontaista jodia. Valio ValSa® maitosuolaa on hyödynnetty vuonna 2016 Valio Polar® 15 % vähemmän suolaa juustoviipaleissa ja Valio Oivariini® vähemmän suolaa ja pehmeästi levittyvä rasvaseoksissa. Tuotteistoa laajennetaan edelleen tulevana vuosina. Valion tavoitteena on vähentää 60 000 kg suolaa suomalaisten lautaselta seuraavan kolmen vuoden aikana.

Valion laktoosittomat tuotteet kotimaassa ja kansainvälisesti

Valio tarjoaa monipuolisen valikoiman täysin laktoosittomia Valio Eila® tuotteita. Suomen lisäksi laadukkaita laktoosittomia Valion tuotteita on tarjolla mm. Ruotsissa ja Tanskassa. Valio aloitti myös vuoden 2016 lopussa kuluttajille suunnattujen laktoosittomien maitojauheiden viennin Kiinaan.

Maailman tutkituin maitohappobakteeri

Kaikissa Valio Gefilus® tuotteissa on maailman tutkituinta maitohappobakteeria, *Lactobacillus rhamnosus* GG:tä. Kyseinen maitohappobakteeri on paitsi maailman tutkituin, ainutlaatuinen myös toisesta syystä: sillä on pehmeät karvat, jotka auttavat bakteeria kiinnittymään suoliston seinämiin ja pysymään niissä kiinni. Valio Gefilus® tuotteet sisältävät myös runsaasti D-vitamiinia ja osa tuotteista myös C-vitamiinia, jotka tukevat luontaista vastustuskykyä.

Hyvälaatuinen maitoproteiini

Maitotuotteet sisältävät hyvälaatuista maitoproteiinia. Maitoproteiinit ovat ravitsemuksellisesti erittäin korkealaatuisia, sillä ne sisältävät runsaasti kaikkia elimistön tarvitsemia välttämättömiä aminohappoja. Maitoproteiini imeytyy hyvin, ja elimistö voi siksi käyttää sen tehokkaasti hyväkseen.

Valio PROfeel® tuotteet tarjoavat helpon tavan nauttia laadukkaasta maitoproteiinista välipaloilla. Vuonna 2016 tuotteisto laajeni uusiin Valio PROfeel® proteiinijauheisiin, jotka tuovat toivottua vaihtelua proteiinipitoisten tuotteiden valikoimaan.

Syyskuussa 2016 markkinoille tullut Valio MiFU® paistettava ruokarae toi maitoproteiinin pääproteiinilähteeksi myös ruokalautaselle. Valio MiFU® ruokarae käy samoihin resepteihin kuin tutut liha ja kananakin. Paistettava ruokarae sisältää runsaasti hyvälaatuista maitoproteiinia ja vain vähän tyydyttyntä rasvaa. Runsaan proteiinipitoisuutensa ansiosta MiFu tuo lisää ruokaisuutta myös maitotuotteita käyttävän kasvissyöjän ruokavalioon.

Valio lastenruoat meillä ja muualla

Valio on ainoa kotimaisten käyttövalmiiden lasten puurojen ja vellien valmistaja Suomessa. Valion lastenruoat valmistetaan suomalaisesta maidosta viimeisimpien ravitsemussuositusten mukaisesti. Valio aloitti myös suomalaisesta maidosta valmistettujen jauhemaisten Valio Baby® lastenruokien viennin Suomesta Venäjälle lokakuussa 2016.

Sydänmerkki tuotteet – parempi valinta

Valion vähittäiskauppa- ja suurkeittiövalikoimassa oli vuonna 2016 lähes 110 Sydänmerkki-tuotetta. Sydänmerkki-tuote on parempi valinta omassa tuoteryhmässään rasvan määrän ja laadun, sokerin sekä suolan osalta. Vuoden 2016 aikana Valion Sydänmerkki -tuotevalikoima laajeni mm. Valio Better™ rahkariini rasvaseoksella, Valio Polar 15 % vähemmän suolaa juustoviipaleilla ja Valio Lumo™ proteiiniherkuilla.

Ravitsemus- ja hyvinvointitietoa kuluttajille ja ammattilaisille

Valion kuluttajasivusto valio.fi tarjoaa ravitsemuksesta ja hyvinvoinnista kiinnostuneille kuluttajille runsaasti sisältöä mm. vinkkien, laskureiden ja ruokalistojen muodossa. Sivustolla olevien laskureiden avulla on helppo arvioida mm. jodin, kalsiumin ja D-vitamiinin riittävää saantia. Viikon valmiit ruokalistat antavat vinkkejä monipuolisen ruokavalion koostamiseen.

Valio Ammattilaiset –palvelun ravitsemus- ja terveysosio tarjoaa ravitsemustietoa ravitsemuksen ja terveyden parissa työskenteleville ammattilaisille sekä Valion Food Service- ja teollisuusasiakkaille.

Reseptejä myös erityisruokavalioihin

Monipuolisen tuotevalikoiman lisäksi Valio tarjoaa laajan reseptiikan tavallisen arjen lisäksi myös erityisruokavalioiden toteuttamiseen. Valion resepteillä on mahdollista toteuttaa mm. laktoosittomia, gluteenittomia kuin myös kasvisruoka (lakto-ovo) vaihtoehtoja.

Tuotelaatu ja elintarviketurvallisuus

Valio jakelee vuosittain yli kolmanneksen Suomen lämpötilasäädellyistä elintarvikkeista

Maidon laadunvarmistus

Maidon laatu varmistetaan maitotilalta meijerin vastaanottoon asti. Tuotteiden laatu varmistetaan siitä eteenpäin omavalvontajärjestelmällä. Vuonna 2016 ennätyselliset 96,5 % (96,1 % vuonna 2015) Valion vastaanottamasta maidosta kuului parhaimpaan laatuluokkaan.

Maitotilayrittäjä seuraa lehmäkohtaisesti maidon laatua ja tilasäiliössä olevan maidon lämpötilaa. Keräilyauton kuljettaja tarkastaa tilalla maidon lämpötilan, hajun ja ulkonäön ennen maidon autoon pumppausta. Vain vaatimukset täyttävä maito pumpataan autoon. Kuljettaja ottaa joka kerta jokaisen tilan maidosta näytteen.

Tilakohtaisista näytteistä analysoidaan suunnitelman mukaisesti mm. koostumus ja bakteerimäärä. Kuljettaja tekee mikrobilääkejäämätestin maidosta ennen kuin maito puretaan autosta tuotantolaitoksen siiloon. Jokaisen maitoerän lämpötila mitataan ja maidosta otetaan näyte laatu- ja koostumusanalyysijä varten.

Katkeamaton kylmäketju

Valio jakelee vuosittain yli kolmanneksen Suomen lämpötilasäädellyistä elintarvikkeista. Vuonna 2016 Valion jakelussa oli yhteensä 550 miljoonaa kiloa omia tuotteita ja 60 miljoonaa kiloa muiden toimijoiden tuotteita (578 + 57 vuonna 2015).

Muiden toimijoiden tuotteet ovat liha-, leipomo- ja jäätelöteollisuuden tuotteita sekä hedelmiä ja vihanneksia. Aukoton kylmäketju edistää tuotteiden säilyvyyttä ja takaa maukkaita ja turvalliset elintarvikkeet kuluttajalle.

Ympäristöä säästävät ratkaisut käytössä

Valion jakelun ympäristökuormaa vähentävät yhteisjakelu muiden yritysten kanssa, kuormien täyttöaste (kaksikerrosvaunut) ja reittioptimointi.

Valio etsii aktiivisesti tulevaisuudessa hyödynnettävää ympäristöystävällistä kalustoratkaisua. Valio on muun muassa ollut mukana maailmassa ainutlaatuisessa kokeilussa, jossa jakeluautoissa on bioetanolilla käyvä moottori ja teollisuuden jätehiilidioksidilla toimiva jäähdytin. Bioetanolilla toimivaa jakeluautoa on koekäytetty ja päästöjen osalta tulokset näyttävät positiivisilta: Fossiiliset hiilidioksidipäästöt ovat vähentyneet jopa 90 % ja partikkelit ilmaan lähes 70 %.

Lisäksi Valiolla on koekäytössä hybridijakeluauto, jonka kulutus on noin kolmasosan pienempi kuin perinteisellä jakelukalustolla, jolloin fossiilisten päästöjen määrä on samassa suhteessa vähäisempi.

Valmistus

Valion omavalvonta on ulkopuolisten auditoiden varmentama. Valion tuotantoa ohjataan ISO 9001 -sertifioidulla laatu järjestelmällä.

Omavalvonta

Valion tuotantolaitoksilla ja varastoilla on omavalvontasuunnitelmat, jotka on laadittu HACCP-periaatteiden mukaisesti.

Suunnitelma kattaa koko tuotantoprosessin raaka-aineiden ja pakkausmateriaalien vastaanotosta valmiiden tuotteiden, tilojen ja prosessilaitteiden valvontaan, tuotteiden varastointiin ja kuljetukseen.

Palaute on osa valvontaa

Tuotteiden laatua seurataan koko markkinoilla olon ajan kuluttaja- ja asiakaspalautteiden avulla. Kaikki yhteydenotot kirjataan. Palautteiden perusteella ryhdytään tarvittaessa nopeasti toimenpiteisiin ja mahdollisista virheistä viestitään avoimesti.

Sertifioidut järjestelmät

Valion omavalvonta on ulkopuolisten auditoiden varmentama. Valion tuotantoa ohjataan ISO 9001 -sertifioidulla laatu järjestelmällä.

Elintarviketurvallisuusjärjestelmää ylläpidetään ISO 22000 -standardin ja siihen liittyvän teknisen ohjeen ISO/TS 22002-1 mukaisesti ja kehitetään vastaamaan FSSC 22000 standardin vaatimuksia.

Lapinlahden juusto- ja jauhetehtaat ja Joensuun juustola on sertifioitu ISO 22000 ja ISO/TS 22001-1 standardin mukaisesti. Seinäjoen ja Haapaveden tehtaille on FSSC 22000 sertifioitu elintarviketurvallisuuden hallintajärjestelmä. Vuonna 2017 sertifiointia laajennetaan uusille tehtaille.

Lapinlahden ja Seinäjoen aluelaboratorio on FINAS-akkreditointipalvelun akkreditoima testauslaboratorio T169, akkreditointivaatimus SFS-EN ISO/IEC 17025. Helsingin T&K:n kemian ja mikrobiologian laboratorio on

FINAS- akkreditointipalvelun akkreditoima testauslaboratorio T022, akkreditointivaatimus SFS-EN ISO/IEC 17025.

Tarkka jäämävalvonta

Maidon ja tuotteiden puhtaus todennetaan lainsäädännön vaatimuksia laajemman jäämävalvonnan avulla. Raakamaidosta ja tuotteista määritetään vuosittain mm. raskasmetallien, torjunta-aineiden, dioksiinien, hometoksiinien, radioaktiivisuuden ym. haitallisten aineiden pitoisuudet.

Kaikki jäämääröt jäivät vuonna 2016 alle menetelmien mittausrajojen ja alittivat reilusti lakisääteiset vaatimukset ja turvallisuusrajat.

Eläinten hyvinvointi

Lypsylehmän hyvinvointi edellyttää terveyden lisäksi sopivaa ympäristöä, märehitjälle suunniteltua ruokintaa sekä mahdollisuutta lajityypilliseen käyttäytymiseen.

Terve lehmä tuottaa laatumaitoa

Suomessa lehmät ovat EU:n terveimpiä ja antibiootteja käytetään vain sairaan eläimen hoitoon. Esimerkiksi utaretulehduksissa määritetään taudinaiheuttaja Valion laboratorioissa DNA-typityksellä, jotta voidaan valita täsmähoito kyseiselle bakteerille.

Valioryhmässä on määritelty hyvä valiolainen maidontuotantotapa, joka ottaa huomioon Welfare Quality® -ohjelman nautojen hyvinvointivaatimukset.

Lajille ominaisesti lehmät viettävät suurimman osan vuorokaudesta makuulla märehitien. Pihatoissa elävien lehmien määrä kasvaa jatkuvasti. Yli puolet lehmistä asuu pihatoissa. Vuonna 2016 rakennettiin noin 50 uutta pihattoa ja vain 2 uutta parsinavettaa. Noin 70 % karjoista laiduntaa kesäaikaan. Valio järjesti eri puolilla Suomea yleisölle avoimia laitumellelaskutilaisuuksia, joita tuhannet ihmiset seurasivat maitotiloilla.

Vuoden 2016 teema, hyvinvointi, jatkuu vastuullisuuden temalla vuonna 2017. Valion alkutuotanto järjestää yhdessä osuuskuntien kanssa ihmisten ja eläinten hyvinvointiin liittyviä koulutuksia sekä uusien tuotantotapaohjeiden mukaisia vastuullisuuskoulutuksia.

Valioryhmän alkutuotantopalvelut yrittäjille ovat pääsääntöisesti yrittäjille maksuttomia.

Maidon laatu uuteen ennätykseen

Vuonna 2016 saavutettiin Valiolla jälleen uusi ennätys maidon laadussa, parhaan (E) laatuluokan osuus maidosta nousi 96,5 prosenttiin (96,1% vuonna 2015) ja heikointa (2-luokkaa) oli vain 0,01%.

Maitotilaopaste laatutiloille

Valiolaisilla maitotiloilla otetaan käyttöön uusi tuotantotapaohjeistus, jonka vaatimukset astuvat voimaan 1.1.2018.

Uusissa ohjeissa edellytetään mm., että vasikoiden nupoutuksessa käytetään rauhoitusta ja kivunlievitystä sekä, että tila kuuluu nautojen terveydenhuoltojärjestelmään. Tiloja koulutetaan tuotantotapaohjeistuksen käyttöönottoon kaikissa osuuskunnissa. Tiloista 98 % on tehnyt laatusopimuksen Valion hankintaosuuskunnan kanssa.

Valioryhmän tiloista 28 % on saanut Valio Maitotilaopasteen. Opasteen saanti edellyttää laatukäsikirjan täydentämistä tilan omilla työohjeilla ja valiolaisten vaatimusten täyttämistä maidon laadun, eläinten

ruokinnan ja hoidon, ympäristön sekä tuotannon seurannan suhteen. Maitotilaopaste uusitaan vuoden 2017 aikana.

Laadukasta rehua, hyvä navetta ja liiketoimintaosaamista

Lehmien lajityypillinen rehu on nurmi tai säilörehu. Valkuaista suomalaiset lehmät saavat rypistä, rapsista ja palkokasveista, kuten herneestä. Soijaa ei lypsylehmien ruokinnassa käytännössä käytetä. Valioryhmän lehmien ruokinnassa ei sallita geenimuunneltujen ainesosien käyttöä.

Valio on laatinut tuottajien käyttöön ”Hyvät ruokintaperiaatteet” -ohjeen, joka painottaa ruokinnan lajinmukaisuutta. Laajat Artturi® -palvelut tarjoavat säilörehun tiimoilta asiantuntija-apua, koulutusta, uutisointia, fb-ryhmän sekä säilörehun laatuanalyysijä ja korjuuaikapalvelun omistajayrittäjille.

Valio järjestää vuosittain sekä asiantuntijoille että valiolaisille yrittäjille suunnattuja koulutuksia navetan rakentamiseen ja toiminnallisuuteen, säilörehuun, eläinten terveydenhuoltoon sekä talouden hallintaan. Jo yli 1000 valiolaista yrittäjää kouluttaneisiin liiketoimintavalmennuksiin on lisätty työn tehokkuutta ja jaksamista tukevaa leania.

Keräilykuljettajat tunnistamaan mahdollisia ongelmia

Myös maitotiloilla saattaa ilmetä inhimillisiä ongelmia, jolloin eläinten hyvä hoito vaarantuu tai laiminlyödään. Maito kerätään tiloilta joka toinen päivä. Keräilyautojen kuljettajia on koulutettu huomaamaan mahdolliset ongelmat ja hankkimaan apua heti.

Osuuskunnan asiantuntija käy tilalla, jos maidon laatu heikkenee tai tuotannossa ilmenee muita häiriöitä. Valiolaisista maitotiloista auditoidaan vuosittain vähintään 5%, Vuonna 2016 laatuarviointi tehtiin 5,5 %:lla tiloista. Lisäksi tiloille tehdään paljon kehitys- ja neuvontakäyntejä.

Antibiootteja käytetään suomalaisessa maidontuotannossa harkiten

Suomalainen maito kuuluu maailman puhtaimpiin. Yksi syy siihen on antibioottien harkittu käyttö eläinten lääkinnässä. Antibiootteja käytetään Suomessa ainoastaan sairaiden eläinten hoitoon, ja huolellisen testaamisen ansiosta elintarvikkeiden valmistukseen käytettävä maito ei sisällä jäämiä lääkkeitä.

Suomessa lypsykarjan terveystilanne on yleisesti ottaen hyvä. Eläinten lääkinnässä käytetään erittäin vähän antibiootteja moniin EU-maihin verrattuna. Antibiootteja ei syötetä lehmille ennaltaehkäisevästi, vaan ainoastaan eläinlääkärin määräyksestä sairaan lehmän hoitamiseen.

– Suomessa lypsykarjan terveydenhuollossa on jo pitkään panostettu ennaltaehkäisevään työhön, minkä ansiosta suomalaiset lehmät kuuluvat EU:n terveimpiin, Valion eläinlääkäri Laura Kulkas sanoo.

Maidon puhtaus varmistetaan testeillä

Lääkehoidon jälkeen on varoaika, jonka kuluessa lääke poistuu lehmän elimistöstä. Sairauksien hoidossa käytetyt lääkkeet ja varoajat ovat Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimean hyväksymiä. Varoajat vaihtelevat käytetyn antibiootin mukaan.

Hoidettavan lehmän maitoa ei käytetä elintarvikkeisiin hoidon ja varoajan aikana. Maidon puhtaus varmistetaan lisäksi kattavalla antibioottijäämien testauksella. Maito testataan kolmeen kertaan: ensin tilalla varoajan jälkeen, sitten kaikista maitokuormista meijerissä ennen maidon purkua ja lopuksi ennen maidon siirtämistä valmistukseen. Monivaiheisella testaamisella varmistetaan, että elintarvikkeiden valmistukseen käytettävä maito on aina taatusti puhdasta.

Sosiaalinen vastuu

Henkilöstö

Valion sosiaalinen vastuu merkitsee henkilöstön ja maidontuottajien työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden lisäämistä, asiakas- ja kuluttajatytytyvyyden lisäämistä sekä vuorovaikutusta sidosryhmien kanssa.

Henkilöstöperiaatteet

Valion henkilöstöperiaatteet rakentuvat henkilökohtaiselle vastuulle. Jokaisella valiolaisella on aktiivisen toimijan rooli työyhteisössä ja vastuu myös itsensä kehittämisestä, omasta työkyvystään sekä työnsä laadusta. Henkilökohtaisen vastuun ohella on tärkeää tehdä hyvää, rajapinnat ylittävää yhteistyötä. Se onnistuu, kun autamme toisiamme. Toisia arvostavaan yhteistyöhän kuuluu niin avun pyytäminen kuin tarjoaminen, sekä esimerkkinä toimiminen ja erilaisuuden hyödyntäminen.

Koska toimintaympäristömme muuttuu jatkuvasti, joudumme etsimään uusia, luovia ratkaisuja. Tämä on mahdollista, kun kokeilemme ja opimme yhdessä. Oppimiseen liittyy olennaisena palautteen antaminen ja hyödyntäminen sekä kulttuuri, jossa virheet nähdään oppimisen mahdollisuuksina. Viimeisen henkilöstöperiaatteen mukaan työmme tulee olla tuloksellista. Tämä voi toteutua, kun jokaisen valiolaisen toiminta perustuu yhteisiin tavoitteisiin.

Johtamislupaus

Valiolaisen esimiehen tehtävä kuvataan johtamislupauksena ”Innostan saavuttamaan yhteiset tavoitteet”. Johtamislupaus on lupaus hyvästä esimiestyöstä, johon jokaisella valiolaisella on oikeus.

Henkilöstön kehittäminen

Valion liiketoiminnan vaatima osaaminen varmistetaan kehittämällä johtajuutta, esimiestyötä ja ammatillista taitoa. Valio tarjoaa työntekijöilleen mahdollisuuksia koulutukseen, valmennukseen ja tehtäväkiertoon. Vuonna 2016 henkilöstölle tarjottiin esimies- ja asiantuntijavalmennuksia sekä laatuun, ympäristöön ja turvallisuuteen liittyviä koulutuksia. Erityisesti tuettiin työnopastusta, perehdytystä sekä esimiesten ja työyhteisöjen työhyvinvointia ja yhteistyötä.

Hyvän johtajuuden kehittäminen on ollut Valiossa painopistealue vuodesta 2009. Vuonna 2016 johtamista kehitettiin kaikille esimiehille suunnatulla esimiesvalmennuksella sekä Teemme parasta. -valmennuksella, joka terävöitti yhteistä käsitystä laadusta ja kirkasti tavoitteita.

Työturvallisuus

Valion tavoitteena on nolla tapaturmaa tai onnettomuutta. Työturvallisuuden edistämiseksi tehdään jatkuvaa ja pitkäjänteistä työtä.

Lupaus

Päämääränämme on poistaa tai minimoida henkilöstöön, toimintaan ja omaisuuteen kohdistuvat vaarat. Tavoitteena on nolla tapaturmaa ja nolla onnettomuutta.

Turvallisuusperiaatteet

- Työturvallisuuden kehittyminen on Valiossa konsernitason strateginen mittari.
- Käsittelemme turvallisuusasioita säännöllisesti eri johtamistapahtumissa.
- Tunnistamme vaaroja ja arvioimme niistä aiheutuvia riskejä.
- Parannamme jatkuvasti työympäristöä ja työtapojen turvallisuutta.
- Jokaisen tulee ilmoittaa havaitsemastaan vaarasta ja puuttua turvattomaan toimintaan.
- Noudatamme aina turvallisuussäädöksiä ja –ohjeita.
- Kaikki vaaratilanteet, tapaturmat ja onnettomuudet tutkitaan.
- Parannamme henkilöstön turvallisuustietoisuutta ja –osaamista.
- Toimipaikoilla on pelastussuunnitelmat ja pelastusharjoituksia järjestetään säännöllisesti.
- Kehitämme toimintaamme vakavista poikkeustilanteista palautumisen nopeuttamiseksi.

Työtapaturmista aiheutuneet pitkät poissaolot vähenivät merkittävästi

Työtapaturmien määrät laskivat 8 % edelliseen vuoteen verrattuna. Työtapaturmataajuus oli 25,6 kpl/miljoona työtuntia. Työtapaturmista korvattavat poissaolot laskivat merkittävästi, 65% edelliseen vuoteen verrattuna. Korvauspäivien lasku johtui pitkien työtapaturmapoissaolojen huomattavasta laskusta.

Työmatkatapaturmia oli 19 % ja ammattitauteja 2 % tapauksista. Työtehtävissä kuolemaan johtaneita työtapaturmia ei ollut.

Kaatumiset ja liukastumiset aiheuttivat eniten tapaturmia, 25% työtapaturmista. Toiseksi eniten työtapaturmia aiheutui äkillisestä fyysisestä kuormittumisesta, 18% tapauksista.

Valiolla kirjataan työtapaturmiksi kaikki tapaukset, joista seuraa työstä poissaoloa tai hoitokustannuksia.

Kuluttajat ja asiakkaat

Asiakkaat arvostavat Valion merkkituotteita, toiminnan luotettavuutta ja yhteistyön ammattitaitoa.

Asiakkaiden arvostama kumppani

Valio oli vähittäiskauppa-asiakkaiden mielestä toimialan paras ja food service -asiakkaiden mielestä toiseksi paras tavarantoimittaja (Factum-tutkimus). Suurkeittiöasiakkaat arvostivat Valion parhaaksi elintarvikeyritykseksi Food Service Feedback –tutkimuksessa.

Asiakkaat arvostavat Valion merkkituotteita, toiminnan luotettavuutta ja yhteistyön ammattitaitoa. Valion asiakkaita ovat mm. päivittäistavarakaupan ketjut, henkilöstöravintolat, ravintolat, tukut, liikenneasemat, elintarviketeollisuus, ravitsemuspalvelujen tuottajat ja leipomot koko maassa.

Tuotteiden toimitusvarmuus asiakkaille oli vuonna 2016 Suomessa 99,1 %. (99,3 %).

Suomen liikevaihto oli noin 64,7 % (65 % v.2015) Valio-konsernin vuoden 2016 liikevaihdosta.

Vähittäiskaupan osuus kotimaan myynnistä (1060 miljoonaa euroa) oli noin 73,3 % (n. 73,6 %), Food service -myynnin osuus (mm. henkilöstöravintolat, julkinen hankinta, tukut, ravintolat, liikenneasemat) n. 14,2 % (n. 13,9 %) ja teollisuusmyynnin osuus n. 6,6 % (n.6,2 %). Lisäksi kotimaan myyntiin sisältyy maitoraaka-aineen myynti muille valmistajille.

Valio toimittaa tuotteet asiakkaille 85-prosenttisesti kiertävissä, ympäristöystävällisissä ja asiakkaiden työtä säästävässä jakeluyksiköissä. Mahdollisista tuotepuutteista tai -virheistä Valio tiedottaa avoimesti ja nopeasti.

Vuorovaikutuksessa kuluttajan kanssa

Valio vastaa tuotteisiin ja yrityksen toimintaan liittyviin kysymyksiin Valion verkkosivuilla olevan yhteydenottolomakkeen kautta, puhelimitse, Valion Facebook-sivujen avulla sekä Twitterissä. Laatumittauksessa kuluttajat antoivat Valion kuluttajapalvelulle hyvät arvosanat. Erityisesti arvostettiin palvelun nopeutta, ystävällisyyttä ja asiantuntevuutta.

Valion kuluttajapalvelu vastasi noin 25 000 (28 300) kuluttajakontaktiin vuonna 2016. Yhteydenotot internetin kautta olivat entistäkin suosituimpi tapa lähettää viestiä Valiolle.

Kontaktit jakautuivat lähes tasan tuotehuomautusten sekä erilaisten kysymysten, toiveiden ja ideoiden kesken. Erityisesti kuluttajia kiinnostivat tuotteisiin liittyvät asiat, kuten niiden ainesosat. Kuluttajat antoivat myös paljon ideoita ja toiveita Valion tuotekehitykselle.

Valio palvelee verkossa

Valion verkkopalveluissa käytiin vuonna 2016 yhteensä yli 28 miljoonaa kertaa (23 miljoonaa).

Valio on aktiivinen sosiaalisessa mediassa palvellen kuluttajia. Facebookissa Valio tavoittaa viikossa satoja tuhansia suomalaisia. YouTube on Valion videoviestinnän pääkanava. Valio ja sen omistajayrittäjät ovat vahvasti läsnä myös Twitterissä ja Instagramissa.

Verkossa toimii virtuaalinen markkinatutkimusyhteisö, jonka kanssa ideoidaan, suunnitellaan ja testataan tuotteita.

Vastuullista markkinointiviestintää

Valio noudattaa Mainostajien liiton julkaisemia kansainvälisiä mainonnan sääntöjä ja ohjeita. Lisäksi olemme kirjanneet itsellemme neljä eettistä, erityisesti mainonnassa huomioitavaa periaatetta:

1. Totuuden periaate
2. Tasa-arvon periaate
3. Hyvän käytöksen periaate
4. Turvallisuuden periaate

Olemme myös ohjeistaneet, miten Valio ja valiolaiset näkyvät ja toimivat yrityksen nimissä sosiaalisessa mediassa.

Taloudellinen vastuu

Valio ja maitotilayrittäjät investoivat Suomeen ja työllistävät yli 25 000 ihmistä.

Investoinnit Suomeen

Vuonna 2016 Valio investoi 127 miljoonaa euroa, mikä oli 22,3 % (24,6 % vuonna 2015) koko elintarviketeollisuuden investoinneista. Investoinneista 95,5 % kohdistui Suomeen.

Investoinnit 2016

Vuonna 2016 Valio investoi 127 miljoonaa euroa, mikä oli 22,3 % (24,6 % vuonna 2015) koko elintarviketeollisuuden investoinneista. (Lähde: EK). Investoinneista 95,5 % kohdistui Suomeen.

Suurimmat kohteet:

- Riihimäen uusi välipalatehdas
- Haapaveden kemikaalien vastaanotto
- Lapinlahden tehdas 1 pesukeskus
- Oulun meijerin kiinteän polttoaineen kattilalaitos
- Jyväskylän meijerin kiinteän polttoaineen kattilalaitos
- Lapinlahden maidon esikonsentointi

Ympäristövaikutuksia pienentävät investoinnit olivat kotimaassa 1,1 miljoonaa euroa, ja kuluiksi kirjatut ympäristömenot olivat kaikkiaan 12,8 miljoonaa euroa. Merkittävimmät ympäristövaikutuksia pienentävät investoinnit liittyivät Haapaveden tehtaan jätevesikuormituksen pienentämiseen ja Riihimäen meijeristä jätevedenpuhdistamolle aiheutuvien ympäristöriskien pienentämiseen.

Taloudellinen vaikuttavuus

Maito-osuuskuntien omistaman Valio Oy:n tehtävä on maksaa kaikki toimintansa tuotto omistajayrittäjilleen. Taloudellinen vaikuttavuus

Valio ja sen omistajayrittäjät luovat hyvinvointia Suomeen

Valio Oy ja sen omistavat maitotilayrittäjät ovat merkittäviä taloudellisen toimeentulon moottoreita Suomen taloudessa.

Valion omistaa 17 maito-osuuskuntaa, joista 8 kuuluu Valioryhmään ja näistä 7 osuuskuntaa toimittaa kaiken maitonsa Valiolle jalostettavaksi. Yksi osuuskunta on ns. toisen asteen osuuskunta, jolla ei ole maitotilayrittäjiä jäseninä. Valioryhmän osuuskuntiin kuuluu vajaat 6 000 maitotilayrittäjää. Valion hankintaosuus on noin 80 % suomalaisesta maidosta.

Valion kilpailijat omistavat pieniä määriä Valion osakkeita. Kilpailijoilla ei ole Valiossa määräysvaltaa.

Valiolaisten maitotilayrittäjien määrä väheni vuonna 2016 lähes 8 % verrattuna vuoteen 2015.

Valion tehtävä on maksaa omistajayrittäjilleen toimintansa tuotto. Vuonna 2016 Valio tilitti maitotilayrittäjille 43,7 % liikevaihdostaan.

Valion ja sen omistajayrittäjien (=Valioryhmä) toiminta edistää suomalaisten toimeentuloa: Valio on merkittävin asiakas sadoille pk-yrityksille. Valion maitoketju työllistää 25 - 30 000 ihmistä, ja Valion sekä tilojen investoinnit Suomeen ovat noin 200 – 300 miljoonaa euroa vuosittain. Valioryhmän toiminta tuloutti Suomeen yli miljardi euroa vuonna 2016.

Valion taloudellista menestymistä mitataan liikesuhteessa olevien omistajien maidolle luodulla arvolla eli maitotuotolla*, jonka perusteella Valion hallitus päättää tilityshinnan, joka maksetaan Valioryhmän osuuskunnille maidosta. Osuuskunnat maksavat tuottajille tuottajahinnan. Valion tavoitteena on maksaa EU:n parasta tilityshintaa.

Tunnusluvut 2016

Vuonna 2016 Valion liikevaihto väheni edelliseen vuoteen verrattuna 4,7 % 1638 miljoonaan euroon (1718 miljoonaa euroa vuonna 2015). Liikevaihto väheni ulkomailla 4 % 580 miljoonaan euroon ja kotimaassa 5 % 1060 miljoonaan euroon.

Konsernin maitokate** jäi 772 miljoonaan euroon (806 miljoonaa euroa). Konsernin maitotuotto* laski 36,1 senttiin litralta (36,5 s/l). Maksettu tilityshinta oli 38,1 senttiä maitolitralla (38,5 s/l). Valio pystyi kuitenkin maksamaan vuonna 2016 maitotilayrittäjille noin 8 senttiä parempaa hintaa maidosta kuin EU:ssa keskimäärin.

Valion omavaraisuusaste oli 43 % (42 %). Investoinnit olivat 127 miljoonaa euroa (119 miljoonaa euroa).

Omistajilta vastaanotettu maitomäärä oli 1 861 miljoonaa litraa (1899 miljoonaa litraa).

Vuonna 2016 Valio maksoi omistajayrittäjilleen 716 miljoonaa euroa (= 43,7 % liikevaihdosta). Omistajille maksettiin 23 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2015.

*Maitotuotto = (Maitokate - käyttöomaisuuden poistotarve eli investointien rahoitustarve) / omistajien toimittama maitomäärä.

**Maitokate = liikevaihto - muut kulut paitsi poistot ja omistajille maksettu maidon tuottajahinta ja osakaslainan korko.

Maito tuo maatalouden yrittäjätulosta 60 %

Maidontuotanto on ainoa maatalouden muoto, jota voidaan harjoittaa kaikkialla Suomessa. Suuressa osassa Suomea se on ainoa mahdollinen maatalouden tuotantosuunta.

Maito on suomalaisten luontaista ruokaa: Kaikkialla Suomessa kasvaa nurmea karjan rehuksi ja puhdasta juomavettä on riittävästi. Nurmen tuotanto sopii hyvin Suomen ilmastoon ja satotaso on pitkän päivän ansiosta hyvä.

Maidosta kertyy yli 60% maatalouden yrittäjätulosta*. Kainuussa ja Lapissa maito ja lypsykarjatiloiilla tuotettu naudanliha kattavat noin 80 % maatalouden myyntituloista**.

Maidon tuottajahinta pysytteli alhaalla vuonna 2016 vaikeasta markkinatilanteesta johtuen: Venäjän-kauppa oli edelleen pysähtyneenä ja Euroopan unionissa maidon tuotanto kasvoi, kun maitokiintiöt olivat poistuneet.

Maitotilojen kannattavuus heikkeni ja yrittäjätulo laski, vaikka myös tuotantopanoksissa tapahtui pientä laskua. Maatalouden eri tuotantosuuntien keskimääräinen kannattavuuskerroin*** oli noin 0,32 (0,2 vuonna 2015), maidontuotannossa 0,38.

Kesän 2016 nurmirehusadon määrä oli varsin hyvä, mutta laatu keskinkertainen. Lehmien keskituotos jatkoi nousuaan ja myös pitoisuudet nousivat hieman.

*Yrittäjätulo sisältää maatalouden tuet.

**Myyntitulo sisältää tuotemyynnistä saadut tulot, ei sisällä tukia.

***Kannattavuuskerroin osoittaa, kuinka suuri osa palkkavaatimuksesta (15,6 € / tunti) ja oman pääoman korkovaatimuksesta (4,35%) on saavutettu (Luke Taloustohtori 2015).

Sidosryhmätyö

Valion tärkeiden sidosryhmien ja niiden odotusten tunnistaminen, sekä odotusten huomioiminen mahdollisuuksien mukaan liiketoiminnassa ovat Valion sidosryhmätyön keskeisiä kulmakiviä. Valio toimii vuorovaikutuksessa sekä paikallisten että kansallisten sidosryhmien kanssa. Valion sidosryhmiä ovat omistajayrittäjät, henkilöstö, asiakkaat, kuluttajat, tavarantoimittajat ja palvelujen toimittajat sekä yhteiskunnalliset päättäjät ja vaikuttajat.

Yhteydenpito sidosryhmiin on säännöllistä ja vuorovaikutteista. Yhteydenpidon tapoja ovat henkilökohtaiset tapaamiset ja tilaisuudet, Valion verkkopalvelut ja some-kanavat, kuluttajapalvelu, asiakas- ja omistajalehdet sekä kohderyhmäkohtaiset uutiskirjeet.

Fountain Park teki vuonna 2015 Valiolle sidosryhmätutkimuksen verkkoavoriihenä, johon osallistui 2 108 henkilöä, jotka tuottivat yli 3 000 ideaa ja kommenttia Valion ja maidontuotannon vastuullisuudesta. Tutkimuksen tulosten pohjalta tehtiin olennaisuusanalyysi. (Niina Niemelä, diplomityö, Aalto yliopisto Kemian tekniikan korkeakoulu, Biotuotetekniikan koulutusohjelma, 2015)

Tutkimus osoitti, että Valion sidosryhmät pitivät tärkeänä maitoketjun vastuullista hoitamista, mikä pitää sisällään tuotantoeläinten terveydestä ja hyvinvoinnista huolehtimisen, kotimaisuuden, maidontuotannon elinvoimaisuuden varmistamisen, työllistämisen ja investoimisen, tuotteiden laadusta ja turvallisuudesta sekä ympäristöstä huolehtimisen. Lisäksi tärkeänä pidettiin avointa vuorovaikutusta ja terveellisiä ja ravitsevia tuotteita.

Eniten kehitettävää sidosryhmät näkivät viestinnän avoimuudessa ja maidontuotannon sekä maidonjalostuksen ympäristövaikutusten vähentämisessä.

Tulosten pohjalta vuonna 2016 kehitettiin vuoropuhelua aloittamalla Seinäjoella ja Oulussa Valion Eettisten neuvottelukuntien toiminta. Vuonna 2017 Eettiset neuvottelukunnat perustettiin Pohjois-Savon alueelle ja Osuuskunta Tuottajain Maidon alueelle. Lue aiheesta lisää täältä.

Poliittisia lahjoituksia Valio antaa tasapuolisuuden periaatteella ja hakemusten perusteella niille ehdokkaille, joiden uskotaan toimivan Valion toimintaedellytyksiä edistävällä tavalla.

Valion sponsorointi vuonna 2016

Vuonna 2016 Valion sponsorointi keskittyi lasten ja nuorten liikunnan ja ravitsemuksen tukemiseen Valio Akatemia® ohjelman stipendien kautta.

Valio Akatemia® auttaa tekemään lasten ja nuorten unelmista totta jakamalla raha-, ravitsemus, tuote- ja tapahtumastipendejä.

Keväällä 2013 perustettu ohjelma tarjoaa yhdessä ohjelman esikuvien kanssa konkreettisia, arkisia elämyksiä liikuntaan ja hyvinvointiin, kertoo tarinoita oikeasta elämästä ja toimii sillanrakentajana sukupolvelta toiselle. Valio Akatemia® jakoi 125 000 euron arvosta stipendejä noin 280 lapselle ja nuorelle ympäri Suomen vuonna 2016. Stipendiaattien joukko on monimuotoinen mitä tulee lajiin, ikään ja asuinpaikkaan. Joukossa on niin yksilöurheilijoita, joukkueita kuin koululaisryhmiäkin.

Valio Akatemia® ohjelman kummeina vuonna 2016 toimivat Kiira Korpi, Kerttu Niskanen, Joel Pohjanpalo ja Topi Raitanen. Vuonna 2017 kummeina jatkavat Kerttu Niskanen, Joel Pohjanpalo ja Topi Raitanen.

MML hoitaa Valion edunvalvontaa

Valion edunvalvontaa on hoitanut 31.12.2011 alkaen Maidonjalostajien ja Meijeritukkukauppiaiden liitto (MML). MML hoitaa kansainvälistä ja kotimaista edunvalvontaa. MML:n toiminnanjohtajana toimii Valion edunvalvontajohtaja Riitta Brandt.

Toimintaympäristön analyysi

Suomi ja Viro

Valio on markkinajohtaja ja vahva paikallinen toimija Suomessa ja Virossa. Suomessa Valiolla on tuotantolaitoksia 12 paikkakunnalla ja Virossa 2 tehdasta. Suomessa Valio on osuustoiminnallinen yritys, joka on sitoutunut ottamaan vastaan ja jalostamaan kaiken omistajayrittäjiensä tuottaman maidon ja maksamaan koko tuoton tilityshinnassa maitotilayrittäjille. Virossa Valio on suurin virolaisen maidon ostaja normaalein liiketoimintaperiaattein.

Suomessa Valio kilpailee kuluttajatuotemarkkinoilla kotimaisten meijeriyritysten lisäksi monikansallisten suuryritysten kanssa: kaikissa tuotesegmenteissä kilpailijana on Arla, jogurteissa lisäksi Danone, levitteissä Unilever ja välipaloissa ja lastenruoissa Nestlé. Virossa suurin kilpailija on paikallinen Tere.

Suomessa kasvumahdollisuudet ovat olleet viime vuosina rajalliset, ja Valio on menettänyt etenkin perusmaitojen markkinaosuutta. Valio täys-, kevyt- ja rasvattoman maidon markkinaosuus on painunut alle 20 %:n. Valion vahvuuksia ovat olleet omat merkkituotteet, kuten Valio Oivariini® ja Valio Oltermanni® sekä edistykselliset uutuustuotteet ja erikoistuotteet. Valion erikoismaidot kuten Valio Eila®, Valio Plus™ ja Valio Arki® maitojuoma ovat menestyneet kohtuullisesti.

Tuontikilpailun lisäksi kauppojen omat merkit (PL) ovat kasvattaneet markkinaosuuksiaan Suomessa. Varsinkin perusmaitoissa PL-tuotteet ovat ottaneet ylivoimaisen markkinajohtajuuden.

Valion menestys perustuu suomalaiseen, EU:n laadukkaimpaan maitoraaka-aineeseen, tehokkaaseen tuotantorakenteeseen, omiin innovatiivisiin brändituotteisiin, omaan jakeluun ja vastuulliseen yritystoimintaan.

Muut markkinat

Venäjällä Valiolla on yksi sulatejuustotehdas. Paikallista meijeriosaamista ja maidontuotantoa edistetään tekemällä yhteistyötä yhden tuoretuotemeijerin ja muutaman maitotilan kanssa.

Venäjä oli Valion suurin vientimarkkina ennen Venäjän EU:n tuotteille asettamaa tuontikieltoa. Venäjän sulkeutuminen vuoden 2014 elokuussa leikkasi Valion liikevaihdosta lähes 20 %. Maitomäärät jouduttiin jalostamaan vähemmän kannattaviksi teollisuustuotteiksi. Venäjän markkinoilla on pysytty paikallisen alihankinnan ja oman sulatejuustotuotannon avulla, ja liikevaihtoa on pystytty kasvattamaan, mutta se jäi vuonna 2016 kuitenkin murto-osaan siitä, mitä se oli vuonna 2014. Merkittävät brändit Venäjällä ovat Valio Viola® sulatejuusto, Valio Oltermanni® juusto sekä Clean label tuoretuotteet.

Ruotsi on Valiolle merkittävä vientimarkkina, jonne viedään Suomessa valmistettuja tuotteita. Merkittävimmät tuoteryhmät ovat laktoosittomat Eila® tuotteet ja hedelmäjogurtit. Tanskaan avattiin vienti vuonna 2014. Suurin kilpailija Ruotsin ja Tanskan markkinoilla on Arla kaikissa tuoteryhmissä.

USA:ssa myydään sekä Suomessa valmistettua että paikallisesti hankittua juustoa sekä viedään Suomesta kuluttajavoita. USA:ssa Valio kilpailee sekä eurooppalaisten tuojien että yhdysvaltalaisen toimijoiden kanssa.

Kiinassa Valio on yksi kolmesta maailman suurimmasta demineralisoidun herajauheen myyjästä elintarviketeollisuudelle. Valion DEMI™ jauheita käytetään lastenruokien raaka-aineena. Valion tuotannon puhtaus ja luotettavuus ovat merkittävä kilpailuetu.

Vuoden 2016 aikana avattiin vienti kuluttajamaitojauheelle Kiinaan ja lastenruokajauheelle Venäjälle (lastenruoan tuonti on sallittua Venäjällä.) Vuoden 2017 aikana kuluttajatuotteiden vientiä kasvatetaan edelleen, mm. Englantiin.

Maailmanlaajuisesti Valio vie mm. maitojauhetta ja teollisuusvoita sekä lisensoi innovaatioitaan. Valio vei vuonna 2016 tuotteita lähes 60 maahan ja edusti yksin noin 26 %:a Suomen elintarviketiennistä. Maitotuotteiden viennistä Valio vastasi lähes 100 %:sti.

Jokaisella markkina-alueella ja kaikissa tuoteryhmissä kilpailu on maailmanlaajuisesti kovaa.

Maidonhankinnan tulevaisuus

Vuoden 2017 alkaessa Valiolle toimitti maitoa noin 6 000 maitotilayrittäjää. Maitotilojen lukumäärä vähentyi vuoden 2016 aikana noin 8 %. Suomalaisella maitotilalla oli keskimäärin 37 lypsylehmää vuonna 2016. Tilakoko ja lehmien keskituotos ovat kasvaneet, joten Suomen maitomäärä on pysynyt melko tasaisena. Vuonna 2016 Suomi oli 96 %:sti omavarainen maidon suhteen. Valio vastaanotti noin 80 % Suomessa tuotetusta maidosta.

Maitotilayrittäjistä kilpaillaan Suomessa tilityshinnalla ja osuuskuntien palveluilla. Maitotilayritykset voivat kuulua Valiolle maitoa toimittavaan Valion omistajaosuuskuuntaan tai toimittaa maitoa kilpailijoille.

Valion tilityskykyä laski vuonna 2014–2016 Venäjän viennin pysähtyminen, ostovoiman lasku Suomessa ja teollisuustuotteiden alhainen hintataso maailmalla, mikä johtui eniten maidontuotannon ylituotannosta Euroopassa sekä Kiinan kysynnän hiipumisesta. Teollisuustuotteiden hintataso lähti kuitenkin nousuun vuoden 2016 loppupuolella.

Valio ei myöskään voi osallistua Suomessa perusmaitokilpailuun markkinalähtöisesti ja joutuu myymään kilpailijoilleen noin 10 % keräämästään maidosta omakustannushintaan.

Valio pystyy hankkimaan riittävästi maitoa sekä kotimaan että vientitarpeisiin Suomesta. Virossa Valio hankkii paikallista maitoa Baltian markkinoille ja vähemmässä määrin vientiin valmistettaviin tuotteisiin. Valio ei tuo Virossa valmistettuja tuotteita Suomeen. Virolaisen maidon saanti on myös hyvällä tasolla.

Toimintaedellytyksiin vaikuttavat trendit

Valioryhmän toimintaedellytyksiin vaikuttavat pitkällä aikavälillä maitotuotteiden kulutuskysyntä, maidontuotannon määrä maailman suurissa maitomaissa Uudessa-Seelannissa, Keski-Euroopassa ja USA:ssa, teollisuustuotteiden hintataso sekä mahdollinen poliittinen sääntely, joka liittyy maidontuotannon määrään ja maidontuotannolle maksettuihin tukiin.

Maailmanpoliittinen epävakaus saattaa vaikuttaa vientiedellytyksiin sekä USA:ssa, Venäjällä että Englannissa. Ison-Britannian ero EU:sta saattaa vaikuttaa maitotuotteiden vientimahdollisuuksiin.

Myös Suomen teollisen toimintaympäristön vakaus, tuotantorakenteen uudistaminen oikeaan suuntaan ja osaavan henkilöstön saaminen ovat ratkaisevia Valion menestyksen kannalta.

Keskipitkällä ja lyhyellä aikavälillä toimintaedellytyksiin vaikuttavat markkinoiden toimivuus Suomessa, Venäjällä, Ruotsissa ja Baltiassa, Valion kyky kehittää kuluttajia kiinnostavia uutuustuotteita, Valion tuotteiden menestyminen suurkeittiö- ja vähittäiskaupparakkeilla Suomessa ja lähimarkkinoilla, kuluttajavientituotteiden menestyminen ja Ruotsin kruunun ja Yhdysvaltain dollarin kurssikehitys. Pitkän aikavälin tavoite on kansainvälinen kannattava kasvu maailmanluokan lisäarvolla.

Maidontuotannon kannattavuuden lasku ja tilojen huomattava väheneminen Suomessa vaikuttaisi moneen asiaan: kotimaisen naudanlihan tuotannon romahtamiseen, maitotalouteen liittyvien työpaikkojen katoamiseen ja kotimaisen jalostusteollisuuden toimintaedellytysten huononemiseen. Maidontuotanto on ainoa kannattava maatalouden muoto suurimmassa osassa Suomea, ja maitoketju tuo Suomeen noin 30 000 työpaikkaa. Maito tuo maatalouden yrittäjätulosta Suomessa yli 60 %.

Maidontuotannon haasteena on vaihteleva maidontuotannon määrä maailmassa ja riippuvuus rehukustannusten vaihtelusta. Maidon ylitarjontapiikit näkyvät halpatuontierien nopeana kasvuna Suomessa. Muutama huono nurmisato- ja viljavuosi voi nostaa paljon rehukustannuksia. Maitotilat ovat myös energiariippuvaisia. Valiolaisten tuottajien saama tilityshinta on riippuvainen Valion tuotteiden menestyksestä markkinoilla.

Maidontuotantoon vaikuttavat globaalit trendit

Maidontuotantoon ja -jalostukseen vaikuttanevat pitkällä aikavälillä maailmassa ilmaston muuttuminen, puhtaan veden riittävyys, maitotuotteiden kulutuksen kasvu kehittyvissä maissa sekä mahdollisesti antibiooteille vastustuskykyisten bakteerikantojen voimakas kasvu.

Valion toimintaan vaikuttavat maidontuotannon määrän kehitys eri puolilla maailmaa, teollisuus- ja kuluttajatuoteviennissä onnistuminen ja maidontuotannon määrän kehittyminen Suomessa.

Ilmastonmuutoksen ja veden riittävyyden näkökulmista Suomi on maidon ja naudanlihan tuotannon luontainen maa. Suomen maidontuotanto on laidunnurmien ja metsien ansiosta hiilineutraalimpaa kuin suurimmassa osassa maailmaa, ympäristövaikutuksia vähentää lihan ja maidon saaminen samasta eläimestä, lähes soijaton ruokinta ja laiduntaminen. Puhdasta vettä on karjalle riittävästi, kaikkialla kasvaa nurmea rehuksi ja muu kannattava maatalous kansan oman ruoantuotannon turvaamiseksi on suuressa osassa maata mahdotonta. Ilmastonmuutoksen eteneminen saattaa aiheuttaa ongelmia ruoantuotannolle maailmassa, mutta Suomen maidontuotannolle se ei todennäköisesti aiheuttaisi haittaa.

Valio ottaa ilmastonmuutoksen toiminnassaan huomioon kehittämällä alkutuotannon resurssitehokkuutta ja oman teollisuuden energiatehokkuutta. Maidon keräily ja jakelureitit on optimoitu ympäristöä säästämällä.

Valio vastaa vaatimuksiin ruoantuotannon ja eläinten kohtelun eettisyydestä mm. kehittämällä lehmien ja vasikoiden hoitoa ja hyvää navettarakentamista, edistämällä laiduntamista, pihattonavettarakentamista ja maitotilayrittäjien hyvinvointia. Valion tuotantoketju on GMO-vapaa.

Suomen maidontuotannossa käytetään antibiootteja eläinten hoitamiseen hyvin vastuullisesti. Lääkkeitä määrää eläinlääkäri vain todettuun tarpeeseen, eikä esimerkiksi antibiootteja lisätä eläinten rehuun ennaltaehkäisevästi.

Riskit ja mahdollisuudet

Suurimmat riskit Valion ja valiolaisten maitotilayrittäjien toiminnalle aiheutuvat maitotuotteiden kysynnän ja maidon maailmanlaajuisen tarjonnan muutoksista. Maidon tarjonnan kasvu laskee nopeasti maailmanmarkkinahintoja vaikuttaen Suomeen tuotavien ylijäämäerien hintoihin ja yleiseen hintatasoon.

Muita riskejä saattavat olla eläinperäisten tuotteiden kysynnän väheneminen, maidontuotannon huomattava väheneminen Suomessa ja hinnan merkityksen ylivoima suhteessa elintarvikkeiden laatuun. Kasvisruoan julkisuudessa saama näkyvyys ei toistaiseksi ole vaikuttanut maitotuotteiden tai lihan kysyntään.

Yksin Valioon kohdistuva riski on se, että kilpailu vääristyy Valiolle tärkeällä Suomen markkinalla siksi, että markkinaa säädellään ymmärtämättä sen muuttumista ylikansalliseksi.

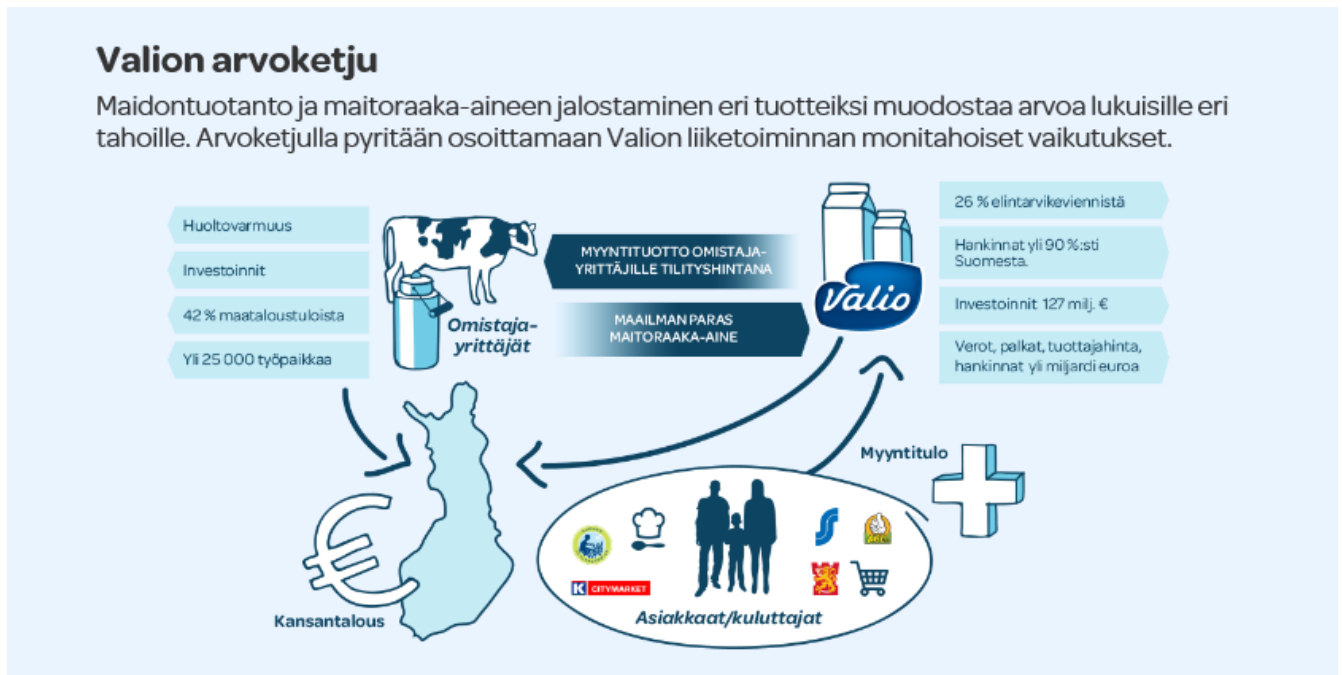
Valion mahdollisuudet liittyvät vastuulliseen maidontuotantotapaan ja maailmanluokan edelläkävijyyteen tuotekehitys- ja maitoteknologiaosaamisessa. Esimerkkejä innovaatioista ovat ValSa[®] maitosuola, LGG[®] maitohappobakteeri, laktoosittoman maitojuoman valmistusteknologia ja proteiiniteknologia.

Valion vastuullisuusstrategiassa määritellään muun muassa tuotantoeläinten pidolle reunaehdot, joihin maitotilayrittäjät sitoutuvat allekirjoittaessaan laatu- ja tuotatotapasopimuksen.

Pitkällä aikavälillä Venäjän markkinat ovat mahdollisuus läheisyytensä ja kokonsa sekä Valion tunnettuuden ja arvostuksen vuoksi.

Toimitusketju

Valion tuotteiden toimitusketju alkutuotannosta kuluttajille

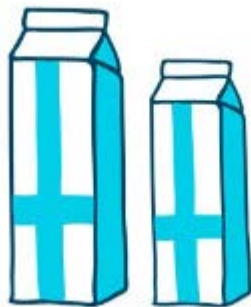
Maitoraaka-aineen ja muiden tuotantopanosten hankinta

44%
MAITOTILAYRITTÄJILLE

Maito hankitaan Valion omistajayrittäjien suomalaisilta tiloilta. Valio maksaa noin 44 % liikevaihdostaan maitotilayrittäjille. Valiolaiset maitotilayrittäjät tuottavat noin 80 % suomalaisesta maidosta. Valion kouluttamat kuljetusyrittäjät keräilevät maidon joka toinen päivä. Maidon laatu varmistetaan sekä tilalla että ennen autoon ottamista. Keräilyä hoitaa 85 kuljetusyritystä.

Valiolaisen maidon laatu on GMO-vapaata ja laadultaan maailman parhaimpien joukossa. Maidon laaturiski liittyy lähinnä mikrobilääkejäämiin ja moninkertaisen testauksen ansiosta se on käytännössä olematon. Virheen sattuessa maito voidaan 100%:sti jäljittää tilalle. Maitoraaka-aineen huippulaatu luo perustan Valion maitoketjulle ja sen tuotteiden tuomalle lisäarvolle.

Muut raaka-aineet Suomesta ja globaalisti Valion hyväksymismenettelyn läpäisseiltä tavarantoimittajilta. Pakkaukset strategisilta yhteistyökumppaneilta pääosin Suomesta. Pystymme jäljittämään käyttämämme raaka-aineet ja pakkaukset.

601 MILJ.
EUR
TUOTANTOPANOKSIA JA PALVELUITA

Riskiarvion perusteella auditoimme tavarantoimittajia, puutimme havaittuihin epäkohtiin ja kehitämme järjestelmää riskimaiden (BSCI-luokitus) tavarantoimittajien vastuullisuuden varmistamiseksi. Pakkauksiin liittyy lähinnä pakkaustoimittajan tuotannon katkeamisen riski, mikä on käytännössä erittäin vähäinen. Ostimme tuotantopanoksia ja palveluita 601 miljoonaa euroa vuonna 2016, kotimaisuusaste 94 %.

Raaka-aineiden ohjaus

Valiolla on Suomessa tuotantolaitoksia 12 paikkakunnalla, ja niistä 8 ottaa vastaan maitoa. Maito ohjataan tuotannosuunnittelun mukaisesti Valion maitoa vastaanottavaan tuotantolaitokseen.

Maitoautojen reaaliaikainen raportointijärjestelmä tuottaa tietoa mm. maidon määrästä, lämpötilasta ja otetuista näytteistä tiloille, maidonhankintaan ja tuotantolaitoksiin.

Maidon keräilyreitit on optimoitu tehokkaiksi, maitoautot kulkevat 21 tuntia vuorokaudessa. Lisäarvo näkyy maidonohjauksen tehokkuutena, maitohävikin vähäisyytenä ja ympäristöystävällisyytenä.

Valio käyttää tuotteidensa ainesosina mm. marjoja, hedelmiä, viljoja, mausteita sekä tuotannon apu- ja lisäaineita. Maitojen valmistuksessa käytetään vain D-vitamiinia ja Valio Plus maidossa lisättyä kalsiumia.

Tuotanto

Toimitusketjun tuoteturvallisuus varmistetaan tuotannossa HACCP-periaatteiden mukaista omavalvontasuunnitelmaa sekä sertifioituja laatujärjestelmiä noudattamalla ja huippuhygieenisen tuotannon avulla. Tuoteturvallisuusriski on erittäin vähäinen ja liittyy lähinnä tuotannon kontaminoitumiseen.

Maitoraaka-aineen lääkejäämättömyys testataan jokaisesta kuormasta ennen meijerin siiloon pumppaamista. Tuotannon virheettömyys ja tehokkuus, tehtaiden energiatehokkuus ja jätevesien tehokas käsittely luovat myös lisäarvoa. Tuotannon riskit liittyvät tiettyjen tuoteryhmien keskitettyyn tuotantoon ja kapasiteetin joustavuuteen muuttuvien kulutustrendien ja uutuustuotteiden tarpeiden mukaan.

Varastointi

Valmiit tuotteet siirretään varastoihin, jotka sijaitsevat Oulussa, Jyväskylässä, Riihimäellä, Lappeenrannassa ja Helsingissä.

Myynti asiakkaille

Valion myynti tekee asiakkaiden kanssa ketjusopimuksia sekä myy tuotteita puhelinmyynnin ja oman sähköisen tilausjärjestelmän kautta tai tytäryhtiöiden toimesta Baltiassa, Ruotsissa, Tanskassa, USAssa, Kiinassa ja Venäjällä. Vienti myy vientituotteet sekä hoitaa logistiikan kaikille ulkomaille toimitettaville tuotteille.

Myynti tuottaa tuotteiden tilausvirran. Asiakkaat ovat valinneet Valion myynnin Suomen parhaaksi monina peräkkäisinä vuosina. Valion Myynti luo asiakkaille lisäarvoa kasvattamalla asiakkaan liikevaihtoa tuoteryhmäosaamisellaan.

Myyntinsuunnittelu antaa tuotannolle arvion valmistettavien tuotteiden määristä.

Jakelu

Valio hoitaa itse tuotteidensa jakelun. Jakelu ostetaan alihankintana lähes 200 kuljetusyriitykseltä. Valio optimoi kuljetusreitit.

Tuotteet jaellaan varastoista Suomen asiakkaille uudelleenkäytettävillä pakkausaluustoilla ja rullakoissa. Valion suora jakelu luo asiakkaille arvoa kustannustehokkuuden ja toimitusvarmuuden kautta. Yhteiskunnalle jakelu luo arvoa ympäristöystävällisen optimoinnin kautta. Jakeluun liittyvä riski on toimitusvarmuuden ja kylmäketjun säilyttäminen. Valion toimitusvarmuus on yli 99 %.

Teollisuustuotteet kuljetetaan asiakkaille vientirahtina.

USAn ja Kiinan tuotteet laivataan tytäryhtiöiden varastoihin.

Venäjän tuotteet kuljetetaan Lappeenrannan välivarastoon tai suoraan Moskovan jakeluterminaaliin, josta ne jaellaan asiakkaille.

Ruotsin ja Tanskan tuotteet kuljetetaan asiakkaiden tukkuvarastoihin, joista asiakas hoitaa jakelun. Valio vastaa noin 26 % Suomen elintarvikeviennistä ja 97% maitotuotteiden viennistä.

Markkinointi

Valion merkkituotteet ja Valion yritysmaine ovat Valion arvokkaimmat immateriaaliset omaisuudet. Luottamus & Maine –tutkimuksen mukaan Valion maine oli vuonna 2016 tutkituista suomalaisyrityksistä 6. paras ja hyvällä tasolla. Valion tuotteet luovat arvoa kuluttajille tuoteominaisuuksiensa ja kotimaahan jäävän arvonnäköyksen kautta. Valion tuotteista maksettu hinta ohjautuu Valion omistajaosuuskuntien kautta valiolaisille maitotilayrittäjille sekä hankintoina ja työllisyytenä Suomen kansantalouteen.

Palautte

Valion asiakaspalvelu ottaa vastaan asiakkaiden palautteet samoin kuin informoi asiakkaita mahdollisista tuotepuutteista tai –virheistä.

Asiakaspalautteet vaikuttavat Valion toimintaa kehittävästi. Valion kuluttajapalvelu ja verkkopalvelu ottavat vastaan kuluttajien palautteita, keskustelevat kuluttajien kanssa ja vastaavat palautteisiin. Yhtiön toimintaa koskevaa palautetta kerätään eri sidosryhmiltä aktiivisesti. Tuoteideointia ja –testausta tehdään yhdessä henkilöstön ja kuluttajien kanssa. Kuluttajapalautteet ovat tärkeitä mahdollisten tuotevirheiden löytämisessä.

Kierrätys

Nestepakkauskartonki kerätään osana keräyskartonkia, ja kerätty kartonki toimitetaan raaka-aineeksi eri kartonkitehtaille. Valio ei käytä klooripitoisia muoveja eli Valion muovipakkaukset voidaan ohjata

energiajätteeksi. Valio otti käyttöön ensimmäisenä maailmassa vuonna 2016 täysin uusiutuvasta materiaalista tehtyjä harjakattopakkauksia. Niiden muovi valmistetaan kasviraaka-aineesta. Uusiutuvien pakkausten käyttöä isätään. Suomessa alkoi 1.1.2016 muovisten kuluttajapakkausten keräys ja kierrätys.

Vastuullisuuden johtaminen ja raportointi

Valion toimintaa ohjaavat arvot ”henkilökohtainen vastuunotto, asiakkaan ja kuluttajan kuunteleminen ja toiveiden ylittäminen, ihmisistä, eläimistä ja ympäristöstä välittäminen sekä yhdessä onnistuminen”. Tehtävämme on luoda hyvinvointia ja makuelämyksiä vastuullisesti ja tavoitteemme on kansainvälinen kannattava kasvu maailmanluokan lisäarvolla. Tässä onnistuessamme pystymme maksamaan suomalaisille maitotilayrittäjille Euroopan korkeinta tuottajamaidon hintaa.

Hallinnointiperiaatteet määrittelevät Valion hallintoneuvoston ja hallituksen kokoonpanon, sekä eri elinten ja Valion organisaation, kuten yhtiökokouksen, hallintoneuvoston, hallituksen, toimitusjohtajan, johtoryhmän, liiketoiminnan vastuualueiden, konsernitoimintojen ja liiketoimintaprosessien, päätöksenteko-oikeudet. Valion yhtiökokous valitsee hallintoneuvoston, johon kuuluu 23 Valioryhmän osuuskuntien edustajaa sekä neljä henkilöstöryhmien valitsemaa edustajaa. Hallintoneuvosto valitsee nelijäsenisen, maitotilayrittäjistä koostuvan hallituksen, ja hallitus nimittää toimitusjohtajan. Valio Oy on organisoitu liiketoiminnoista vastaaviin vastuualueisiin ja konsernitoimintoihin.

Valion toimintaa ohjaavat konsernin perustehtävä, tavoitteet, arvo, strategia ja hallinnointiperiaatteet. Yritysvastuuseen liittyvät kärkiteemat ja tavoitteet on määritelty Valion johtoryhmän hyväksymässä vastuullisuusohjelmassa ja vastuullisuuden tavoitteissa. Vastuullisuuden tavoitteita johdetaan normaalina osana liiketoimintaa vastuualueilla, joihin ne kuuluvat ja ko. johtoryhmän jäsenen alaisuudessa.

Vastuullisuustavoitteiden toteutumista ja päivitystarpeita seurataan ohjausryhmässä, johon kuuluu edustajia kärkiteemoista vastaavista toiminnoista ja jota vetää Tuotannosta ja logistiikasta vastaava johtoryhmän jäsen. Tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan vuosittain yritysvastuuraportissa. Valion vastuullisuuden linjaukset ja tavoitteet kuuluvat jokaisen työntekijän perehdytykseen.

Valion vastuullisuusohjelma

Valion vastuullisuusohjelman viisi teemaa ja niihin liittyvät tavoitteet ovat Valion johtoryhmän hyväksymät ja ne käsitellään myös Valion hallituksessa myöhemmin vuonna 2017. Teemat ja tavoitteet koskevat koko Valio konsernia, mutta tavoitteiden saavuttamisessa kuljetaan eri tasoilla Suomessa ja tytäryhtiöissä. Vastuullisuusohjelman tavoitteet on asetettu vuosille 2020 ja 2025 ja niiden toteutumisesta raportoidaan vuosittain yritysvastuuraportissa.

Vastuullisuusohjelman viisi teemaa ovat: Osuustoiminta, Kestävä maidontuotanto ja -jalostus, Hankintaketju, Lehmät ja vasikat sekä Tuotteet ja hyvinvointi. Teemat perustuvat sidosryhmäselvityksiin vuosilta 2016 (Luottamus&Maine) ja 2015 (”Yritysvastuun merkitys maidonjalostusteollisuuden yrityksessä ja sen kehittäminen sidosryhmädialogin kautta”, diplomityö (Aalto yliopisto, 01.04.2015)) sekä toimintaympäristössä tunnistettuihin megatrendeihin. Vastuullisuusohjelma tunnistaa myös kärkihankkeita, joissa yrityksen toiminta on maailman huipputasolla: Uusiutuvat ja ympäristöystävälliset pakkausmateriaalit, lietelannan ravinteita kierrättävä biolaitos, uudet tuotantoeläinten hyvinvointia edistävät tuotantotasapainukset sekä kansanterveyttä ja -ravitsemusta parantavat innovaatiot kuten Valsa® maitosuola, sokerin vähentäminen maitopohjaisista välipaloista ja ikääntyvien ihmisten ravitsemuksen kehittäminen.

Vastuullisuusohjelman teemat ja niiden tavoitteet kuvaavat sellaista Valion toimintaa, jonka uskomme tuovan Valiolle kilpailuetua. Vastuullisuusohjelman osa-alueilla toimintamme on erittäin hyvällä tasolla. Vastuullisuuden tavoitteisiin kuuluu tämän lisäksi mm. henkilöstön hyvinvointiin ja elintarviketurvallisuuteen liittyviä asioita, jotka kuuluvat vastuulliseen yritystoimintaan.

Raportointi ja sen kattavuus

Valion toiminnasta ja vastuullisuuden tavoitteiden tuloksista raportoidaan vuosittain valio.fi-sivustolla soveltaen GRI G4 –ohjeistusta. Yritysvastuuraportti 2016 kuvaa Valion toimintaa ja vastuullisuuteen liittyvien tavoitteiden toteutumista vuonna 2016. Yritysvastuuraportti julkaistaan kerran vuodessa. Raportointi kattaa Valion Suomen toiminnot. Suomessa työskentelee noin 80 % yhtiön henkilöstöstä ja Suomesta kertyy 2/3 liikevaihdosta. Tuotantolaitoksista 12 sijaitsee Suomessa, 2 Virossa ja 1 Venäjällä. Valio.fi-sivustolla kuvataan Valion toimintaa myös artikkelein ja infograafein.

Valion tytäryhtiöt Venäjällä, Baltiassa, Ruotsissa, Tanskassa, USAssa ja Kiinassa eivät kuulu raportoinnin piiriin. Jokaisessa toimintamaassa Valiolla on kuitenkin käytössä samankaltaiset menettelyt tuoteturvallisuuden ja tuotteiden jäljitettävyyden varmistamiseksi, ympäristösäädösten noudattamiseksi ja henkilöstön hyvinvoinnin varmistamiseksi. Vastuullisuuden tavoitteet koskevat koko konsernia, ja niiden tuloksista kerrotaan joko Suomi- tai konsernitasolla riippuen siitä, toteutuvatko tavoitteet konsernitasolla.

Raporttiin sisältyvät lisäksi toimitusjohtajan katsaus, arvoketjun kuvaus, toimintaympäristön kuvaus, kuvaus vastuullisuuden johtamisesta ja raportoinnista sekä sidosryhmätyöstä sekä Valion eettisten toimintaperiaatteiden kuvaus. Uutena osiona on lisätty ”Valion vastuullisuusohjelma”.

Riskien hallinta ja mahdollisuudet

Riskienhallinnan tavoitteena on tunnistaa niitä merkittäviä tapahtumia ja epävarmuustekijöitä, jotka vaikuttavat Valion strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten päämäärien toteutumiseen. Riskienhallinta on osa normaalia toimintojen johtamista, jossa pyritään tunnistamaan toimintaan liittyvät riskit ja mahdollisuuksien mukaan ehkäisemään epäsuotuisien vaikutusten toteutuminen.

Vahinkoriskejä tunnistetaan ja arvioidaan säännöllisesti, ja niiden liiketaloudelliset seurausvaikutukset on huomioitu Valion vakuutusratkaisuihin. Tärkeimmät vahinkovakuutukset on järjestetty koko konsernin kattaviksi vakuutusohjelmiksi. Huoltovarmuuskriittisenä yrityksenä Valion vahinkoriskien hallinnalla on myös yhteiskunnallista ulottuvuutta.

Työturvallisuuteen ja henkilöstön toimintaan liittyviä riskejä hallitaan ohjeistuksilla sekä ilmoitusmenetelyllä. Valion intranetissä on mahdollista tehdä ilmoitus havaitusta työturvallisuusriskistä ja vuoden 2017 keväästä lähtien havaitusta tai epäilystä epäeettisestä toiminnasta. Ilmoitus epäeettisestä toiminnasta menee henkilöstöjohtajalle ja se käsitellään luottamuksellisesti.

Riskejä hallitaan erilaisten sertifikaattien avulla. Riskientunnistuksen menetelmiä kehitetään koko ajan ja riskienhallinnan pääpaino on ennaltaehkäisevän toiminnan kehittämisessä. Yhtiöllä on kriisiviestintäsuunnitelma sekä Elintarviketurvallisuuskriisien hallinnan ohjeisto. Työturvallisuuden tavoitteeksi on asetettu 0 tapaturmaa.

Sertifikaatit ja standardit

Valio toimii sertifioidujen järjestelmien ISO 9001 ja ISO 14001, ISO 22000 ja siihen liittyvän teknisen ohjeen ISO/TS 22002-1, ISO 17025 mukaisesti. Valio on Sedex-järjestön AB-jäsen ja toimii ETI Base coden mukaisesti. Lisäksi Valio noudattaa toiminnassaan lukuisia Toimintajärjestelmään kirjattuja periaatteita ja asiakkaiden vaatimuksia.

Valiolaisten työtä eri toiminnoissa ohjeistaa intranetissä ylläpidettävä Toimintajärjestelmä, jossa on mm. ohjeistettu toiminta elintarviketurvallisuuskriisissä tai muussa kriisissä. Toimintajärjestelmässä on myös toimitusjohtajan allekirjoittama ”Valion yritysvastuu, arvot ja toimintapolitiikka” sekä ”Valio Oy:n eettiset ohjeet lahjonta ja eturistiriitatilanteissa”. Valion vastuullisuuden linjaukset kuuluvat valiolaisten perehdyttämisohjelmaan.

Valio noudattaa SFS-ISO 26000 -sertifikaattia vastuunalaisuuden, avoimuuden, eettisen toiminnan, sidosryhmien intressien kunnioittamisen, oikeusjärjestyksen kunnioittamisen, kansainvälisten toimintasääntöjen kunnioittamisen ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen periaatteiden osalta. Valion toiminta on työvoiman suhteen SA8000-standardin mukaista, vaikkei toimintaa ole sertifioitu.

Energiankulutus lähteittäin, Valio Oy:n kotimaan toiminnot

	2012	2013	2014	2015	2016
Käytetty sähköenergia, gigawattituntia	222	230	236	238	237
Käytetty lämpöenergia, gigawattituntia	492	473	508	508	505
Turve, %	47	31	35	33	37
Raskas polttoöljy, %	19	16	15	12	12
Maa- ja nestekaasu, %	14	14	12	14	13
Uusiutuvat polttoaineet, %	18	32	34	36	34
Kotimaiset polttoaineet, %	65	66	69	69	72
Käytetty energia yhteensä, gigawattituntia	714	704	744	746	741

Päästöt ilmaan, Valio Oy:n kotimaan toiminnot

	2012	2013	2014	2015	2016
Hiukkaset, tonnia	16	17	18	21	13
SO ₂ , tonnia	336	274	235	223	209
NO _x , tonnia	282	287	259	284	283
CO ₂ (fossiilinen), tonnia	157 662	115 113	124 244	119 169	124 062
CO ₂ (ei fossiilinen), tonnia	38 985	68 163	66 872	78 464	69 617

Jätteet, Valio Oy:n kotimaan toiminnot

	2012	2013	2014	2015	2016
Tuotannon sekajäte, tonnia	800	787	704	533	308
Energijäte, tonnia	1 446	1 494	1 521	1 352	1 419
Materiaali kierrätykseen, tonnia	1 504	1 736	1 575	1 953	1 876
Kompostoitava ja biokaasutettava jäte, tonnia	833	947	1 553	1 557	2 204
Vaaralliset jätteet, tonnia	105	151	225	188	192

Käytetyt pakkausmateriaalit, Valio Oy:n kotimaan toiminnot

	2012	2013	2014	2015	2016
Pakkausmateriaalit kotimaan markkinoille, tonnia	26 886	23 950	24 360	22 272	21 623
Kierrätettävän materiaalin osuus Suomessa, %	79,7	78,4	77,9	76,7	100,0
Pakkausmateriaali vientiin, tonnia	12 490	12 420	11 154	8 084	7 960

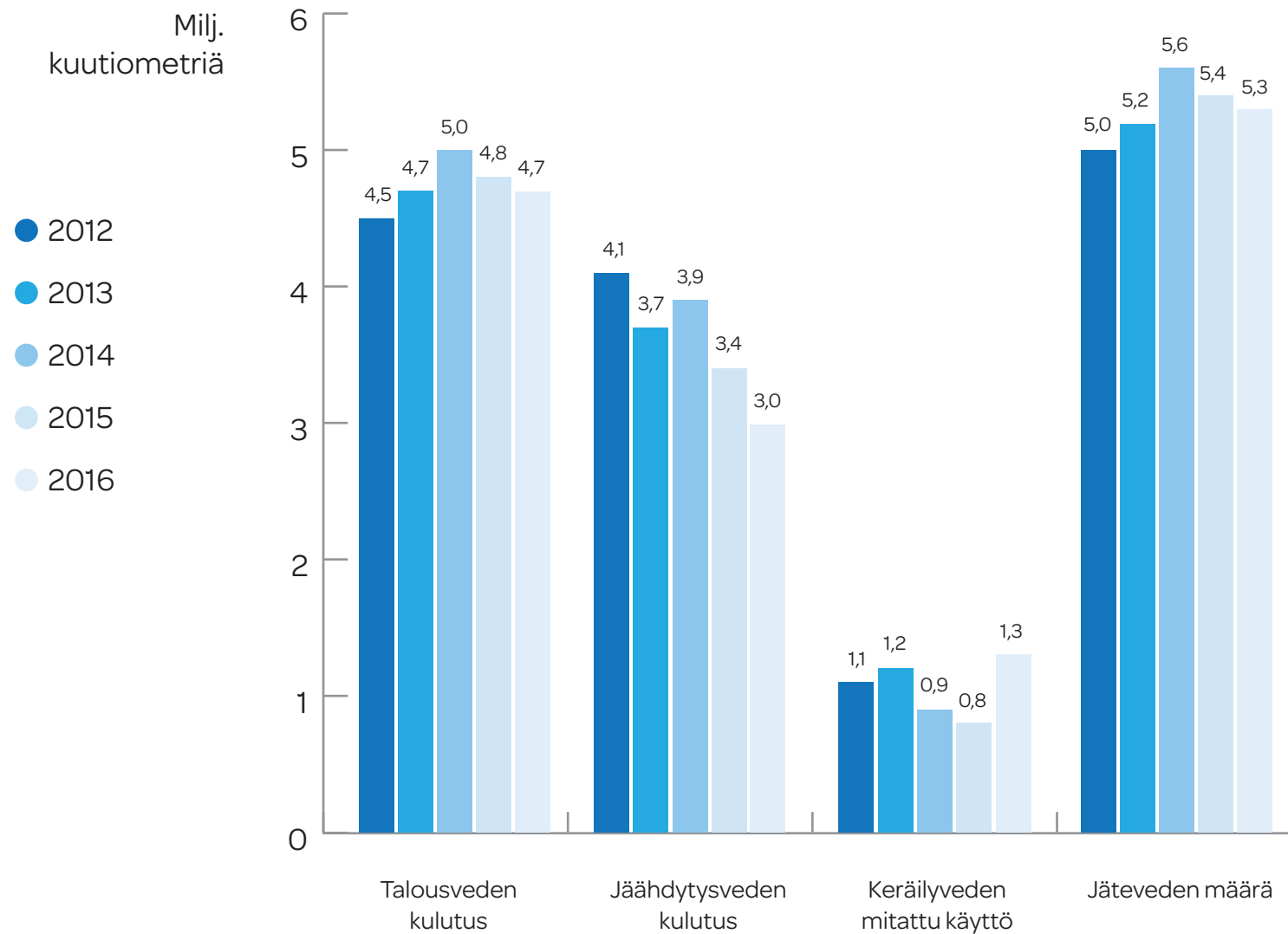
Kemikaalien käyttö, Valio Oy:n kotimaan toiminnot

	2012	2013	2014	2015	2016
Natriumhydroksidi 50 %, tonnia	6 409	6 130	6 256	5 971	5 321
Typpihappo 60 %, tonnia	2 434	2 487	2 627	2 193	2 528
Suolahappo 33 %, tonnia	5 172	5 321	3 974	3 818	3 589

Raaka-aineiden käyttö ja tuotantomäärät, Valio Oy:n kotimaan toiminnot

	2012	2013	2014	2015	2016
Maidon vastaanotto omaan käyttöön, miljoonaa litraa	1 765	1 757	1 775	1 758	1 742
Luomumaidon vastaanotto, miljoonaa litraa	38	33	38	45	45
Hillot, soseet, tiivisteet, tonnia	13 961	13 661	12 066	12 080	10 271
Muut apu- ja raaka-aineet, tonnia	25 216	25 089	23 904	23 472	21 664
Valmistettu määrä, 1 000 tonnia	938	892	887	804	784
Liikevaihto, 1000 euroa	1 997	2 029	1 950	1 718	1 638

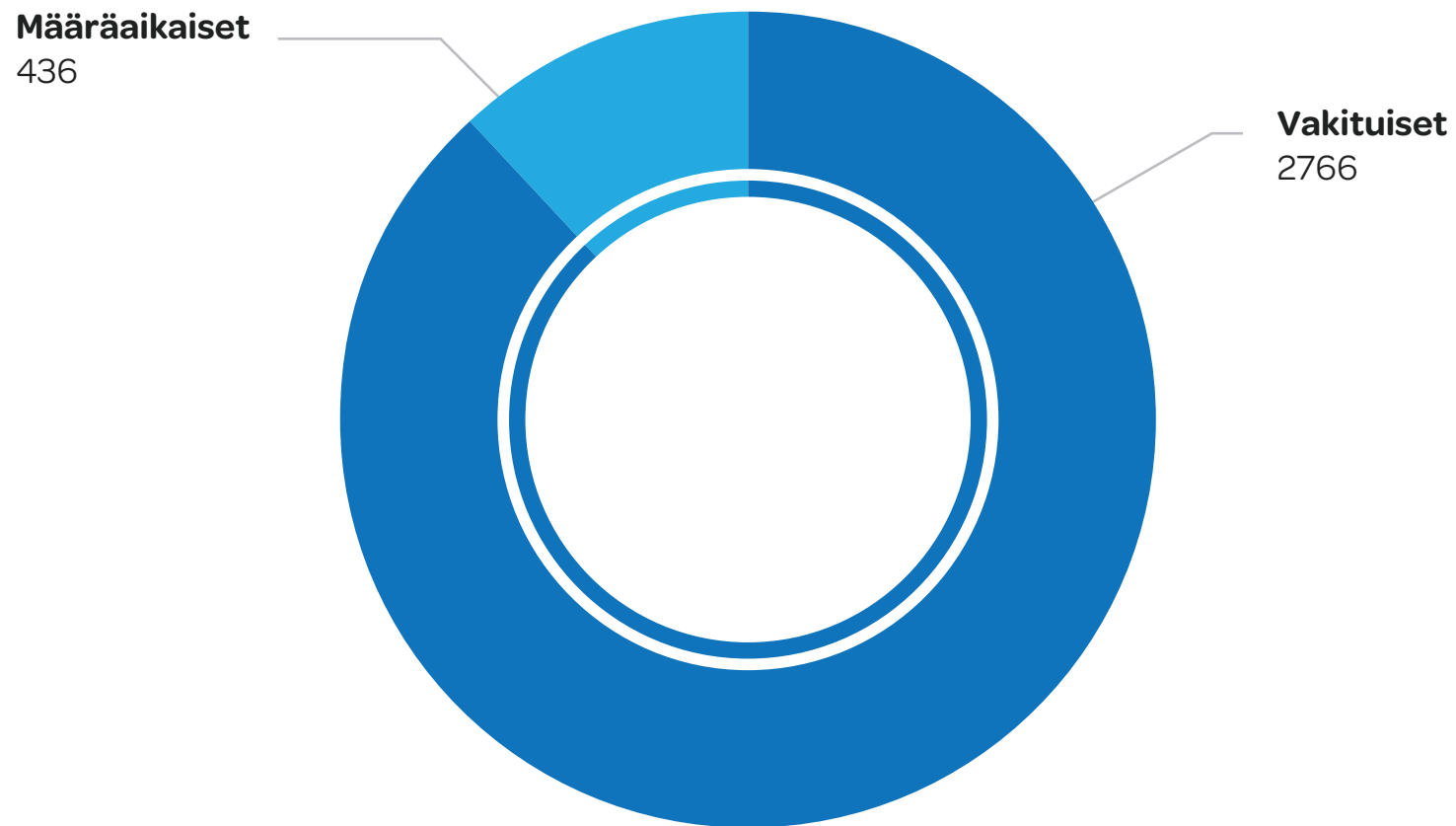
Veden kulutus ja jäteveden määrä, Valio Oy:n kotimaan toiminnot

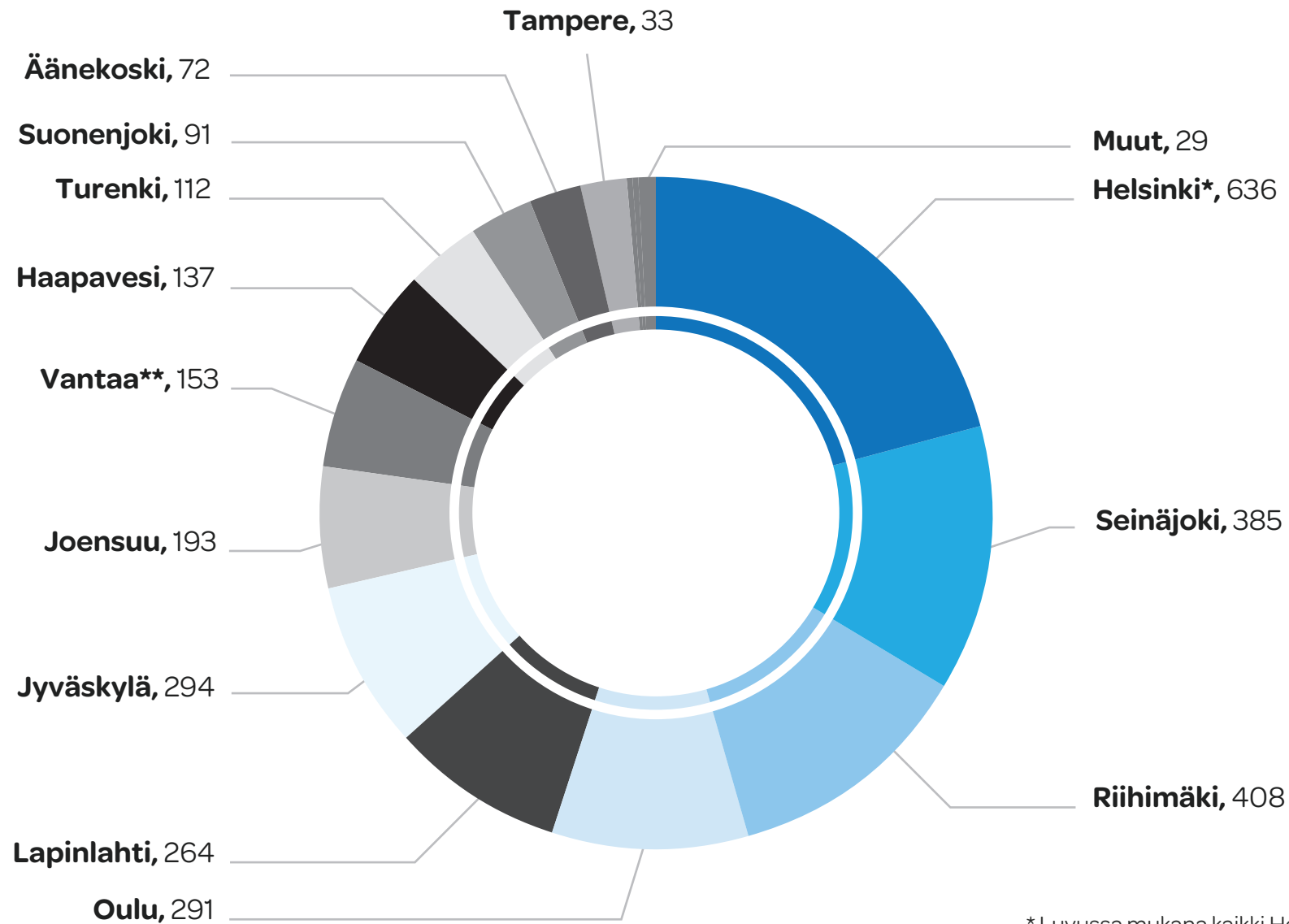
Veden kulutus suhteutettuna maitomäärään, Valio Oy:n kotimaan toiminnot

	2013	2014	2015	2016	Tavoite 2017
Vastaanotettuun maitomäärään suhteutettu jätevesikuorma, kg COD/tn maitoa	5,66	5,48	5,13	4,86	5,23
Vastaanotettuun maitomäärään suhteutettu jätevesimäärä, m ³ jätevettä/tn maitoa	2,84	3,01	2,89	2,87	2,89

Työsuhteet Valio Oy:ssä 2016 keskimäärin Suomessa

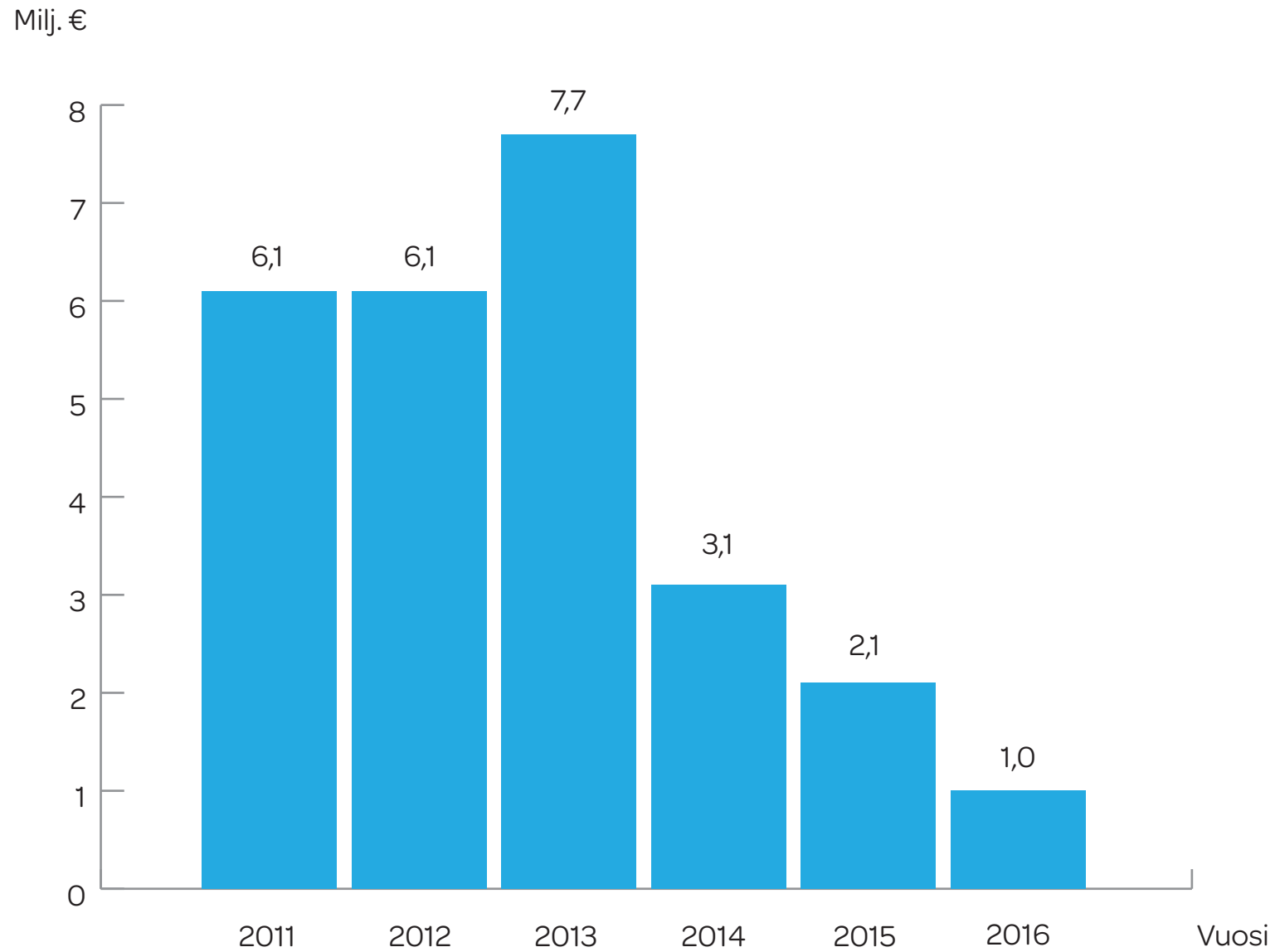
Valio Oy:n henkilöstö toimipaikoittain Suomessa 31.12.2016, sisältää suhteutettuna osa- ja määräaikaiset

* Luvussa mukana kaikki Helsingin toimipisteet

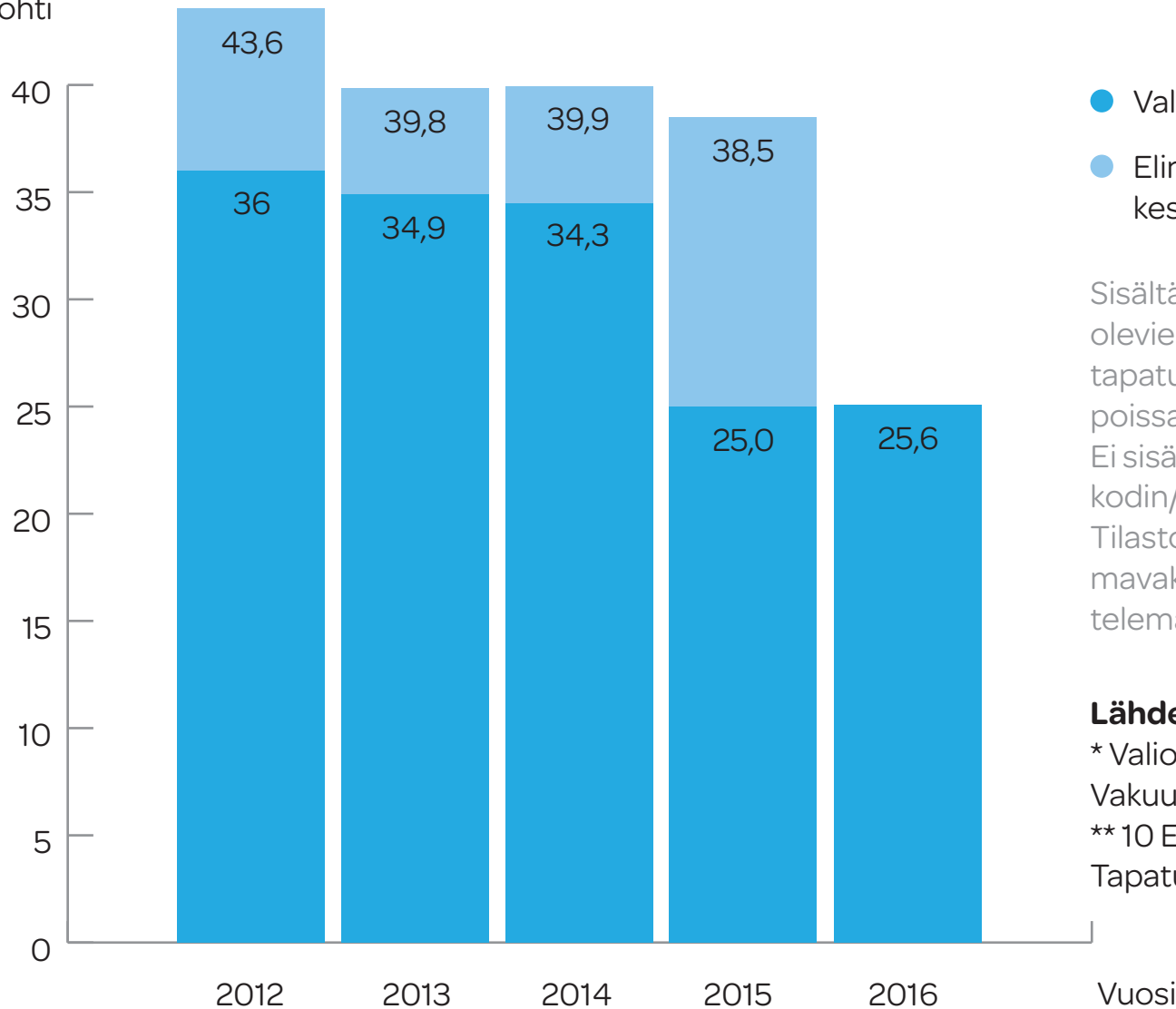
** Luvussa mukana Tikkurilan ja Vaaralan toimipisteet

Henkilöstölle maksetut bonukset

Työtaturmataajuus, Valio Oy / elintarvikkeiden valmistus

kappaletta miljoonaa
työtuntia kohti

- Valio Oy*
- Elintarviketeollisuusyritysten keskiarvo**

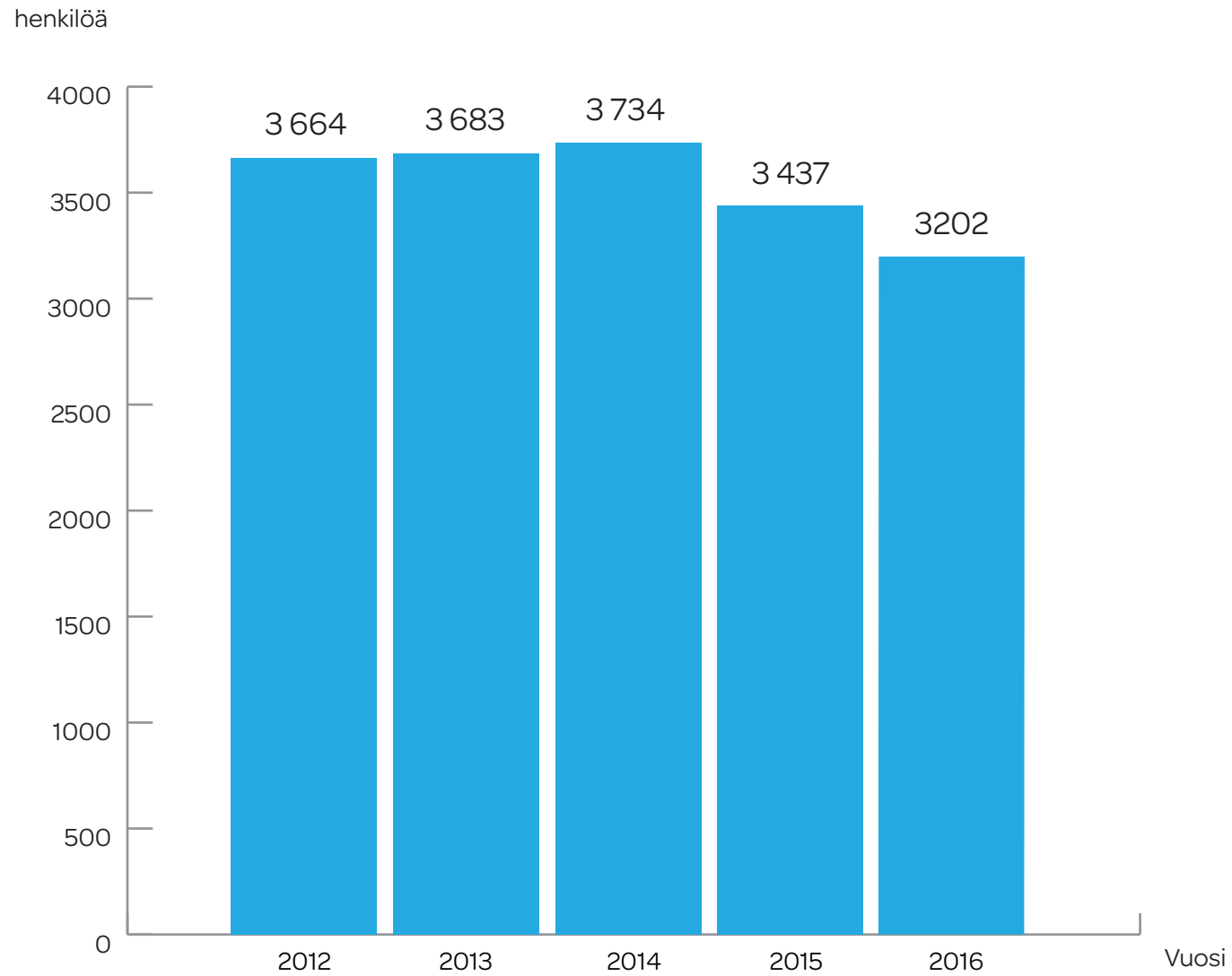
Sisältää Valio Oy:n palveluksessa olevien työssä tapahtuneet tapaturmat, joista seuraa työstä poissaoloa tai hoitokustannuksia. Ei sisällä ammattitauteja eikä kodin/työpaikan välisiä matkoja. Tilastoinnissa käytetään Tapaturmavakuutuskeskuksen suosittelemaa tapaa (LTI).

Lähde:

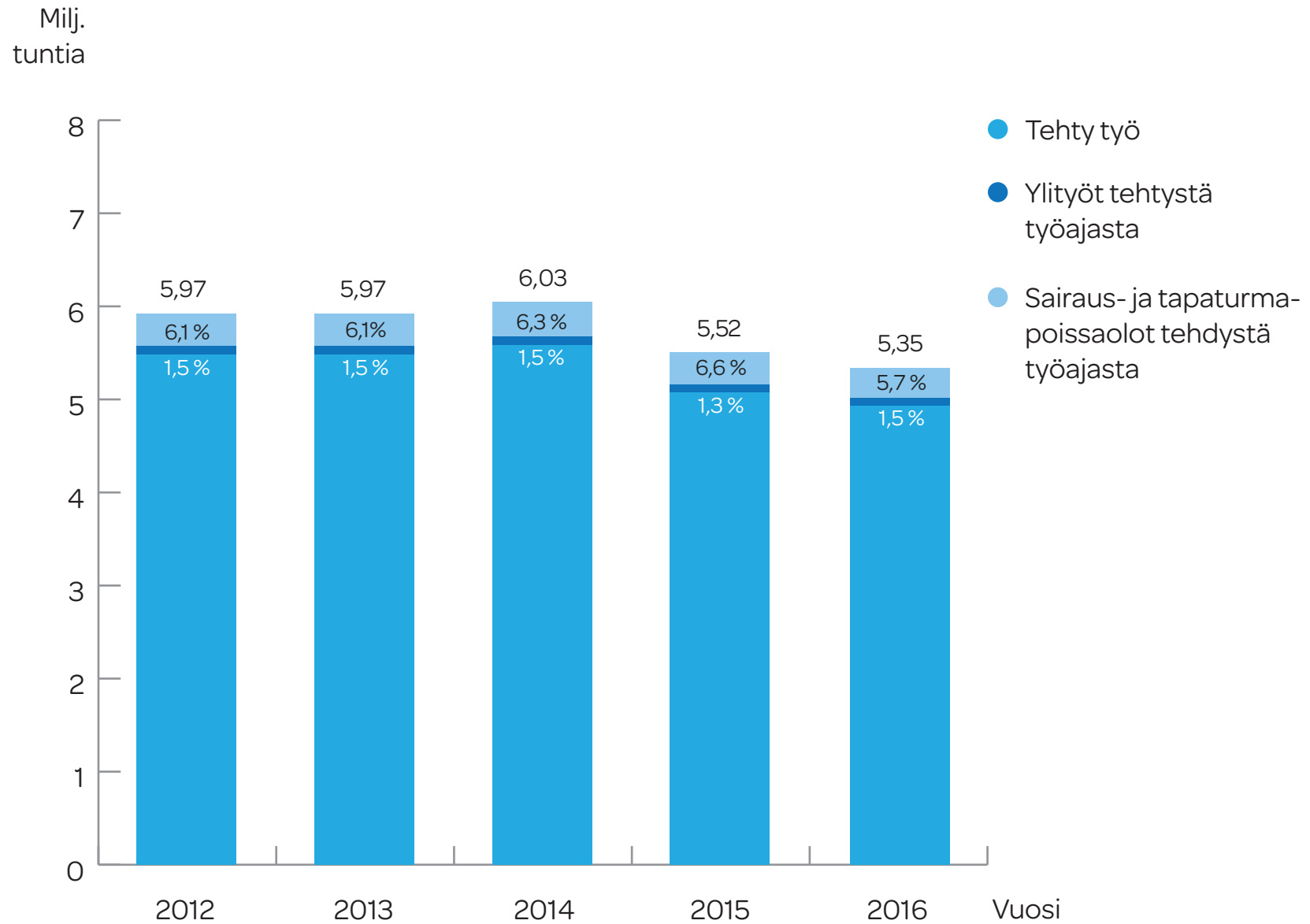
* Valio Oy, Valion Keskinäinen Vakuutusyhtiö

** 10 Elintarvikkeiden valmistus, Tapaturmavakuutuskeskus

Valio Oy:n henkilöstö keskimäärin Suomessa

Valio Oy:ssä tehty työ, ylityöt sekä sairaus- ja tapaturmapoissaolot Suomessa

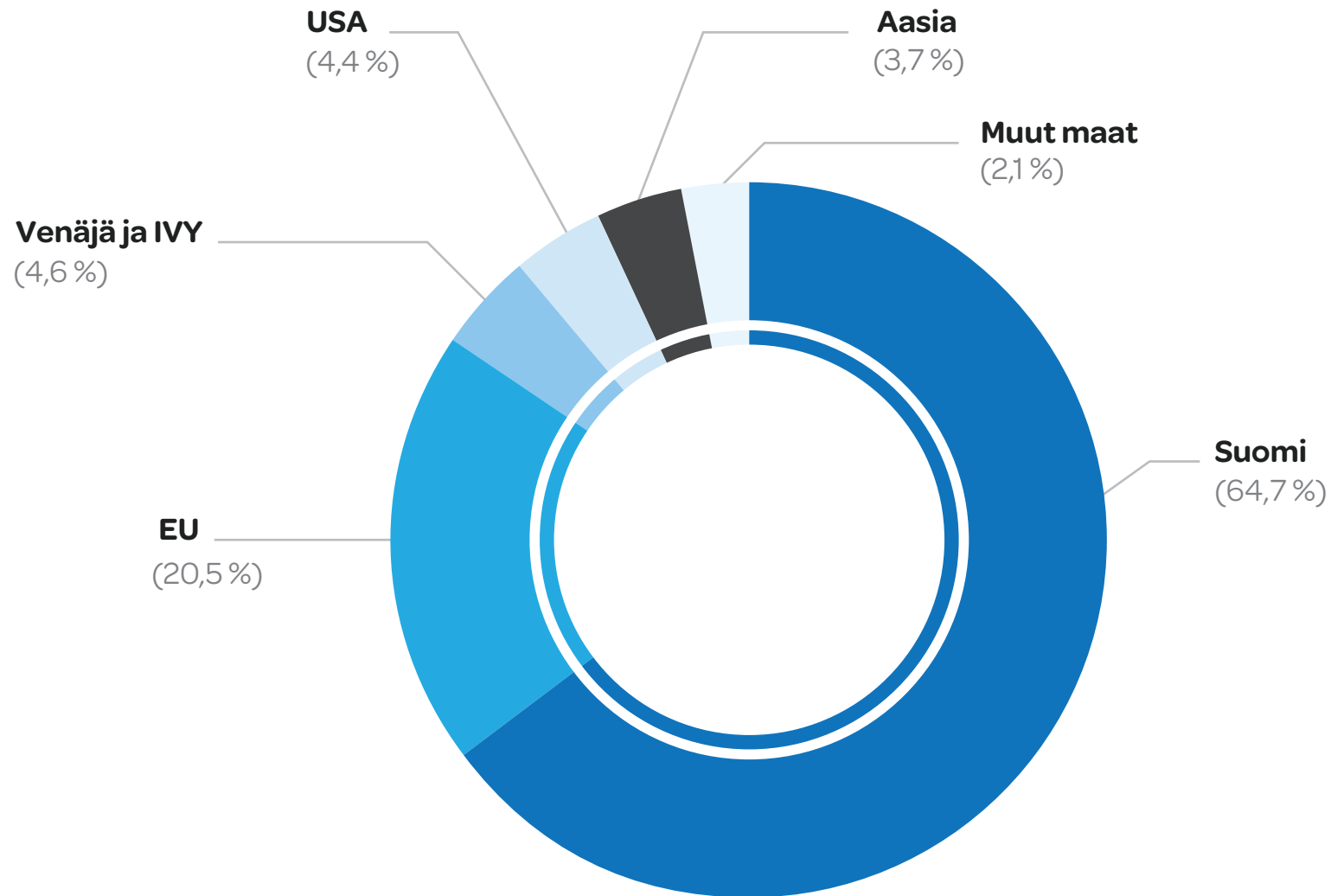

Valio Oy:n henkilöstötietoja Suomessa

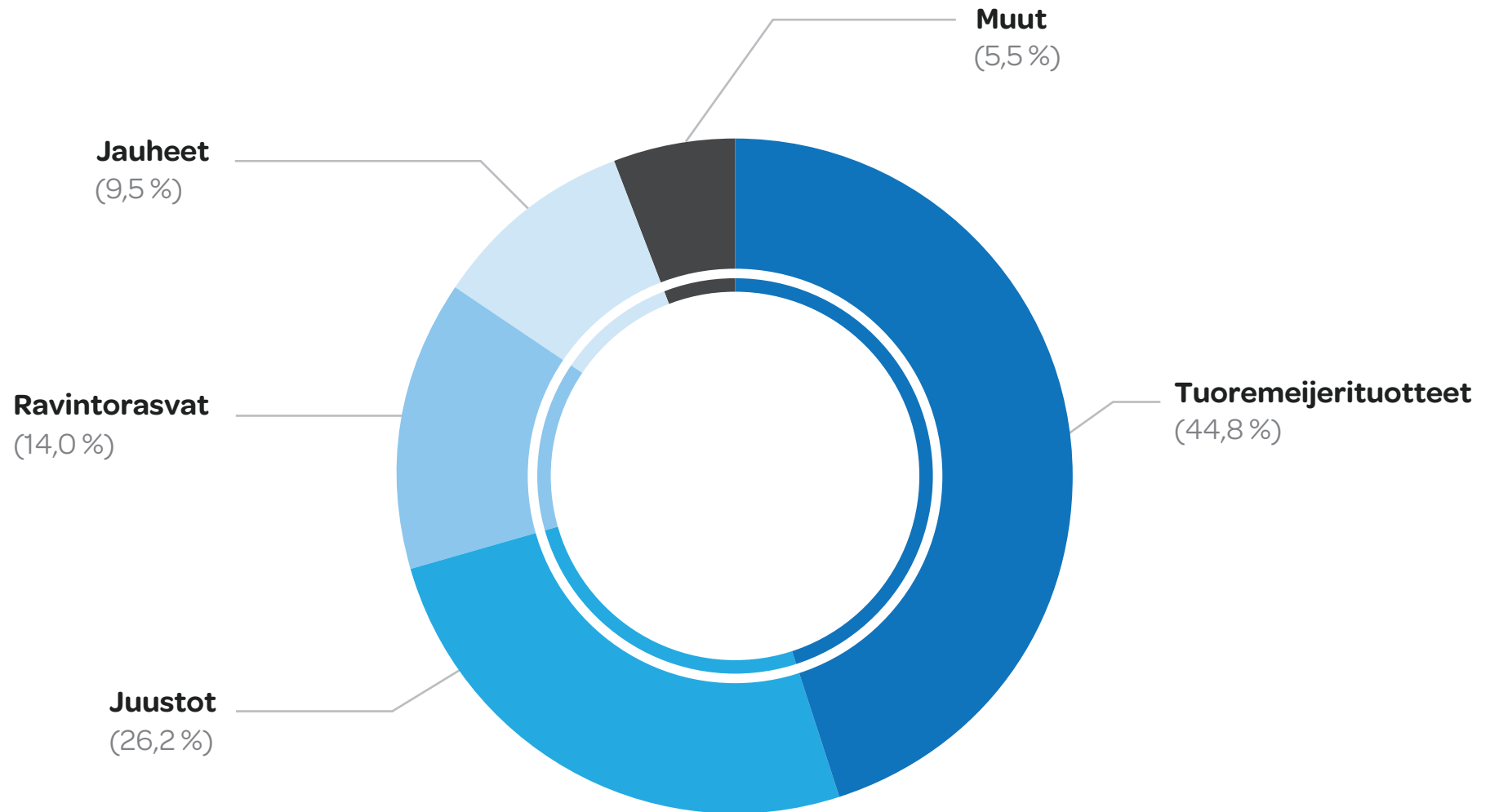
	2012	2013	2014	2015	2016
Henkilöstön määrä (suhteutettu), vuoden lopun tilanne	3 556	3 611	3 570	3 074	3 099
Keski-ikä, vuotta	40	40	42	43	42
Sukupuolijakauma miehet / naiset, %	55,6/44,4	55,4/44,6	55,8/44,2	56,7/43,3	56,7/43,3
Keskimääräinen työsuhteen pituus, vuotta	13,7	12,0	14,0	14,0	14,6
Alkaneet / muuttuneet työsuhteet	877	837	836	613	1031
Päättyneet työsuhteet	719	1 006	771	1 091	985
Tehdyn työajan palkat, 1 000 euroa	131 167	135 752	139 678	132 204	121 723
Sosiaalipalkat ja muut välilliset lakisääteiset työvoimakustannukset + lisäeläkevakuutusmaksu, %	44,7	38,4	36,5	41,2	47,1
Eläkekustannukset, 1 000 euroa	17 394	10 064	9 895	14 154	22 266
Työterveyshuollon kustannukset (arvio), 1 000 euroa	1 297	1 395	1 516	1 308	1 267
Työterveyshuollon kustannukset keskimäärin per henkilö, euroa	354	379	406	381	396
Välittömät koulutuskustannukset, 1 000 euroa	1 118	1 229	1 019	499	515
Välittömät koulutuskustannukset keskimäärin per henkilö, euroa	305	334	273	145	161
Vapaaehtoiset sosiaalikulutukset, 1 000 euroa *	3 081	3 072	3 114	2 332	2 285
Vapaaehtoiset sosiaalikulutukset keskimäärin per henkilö, euroa *	841	834	834	678	714

*Vuosien 2013-2016 ajalta kaksi tiiluokkaa on siirretty vapaaehtoisista sosiaalikulutuksista tehdyn työajan palkkoihin.

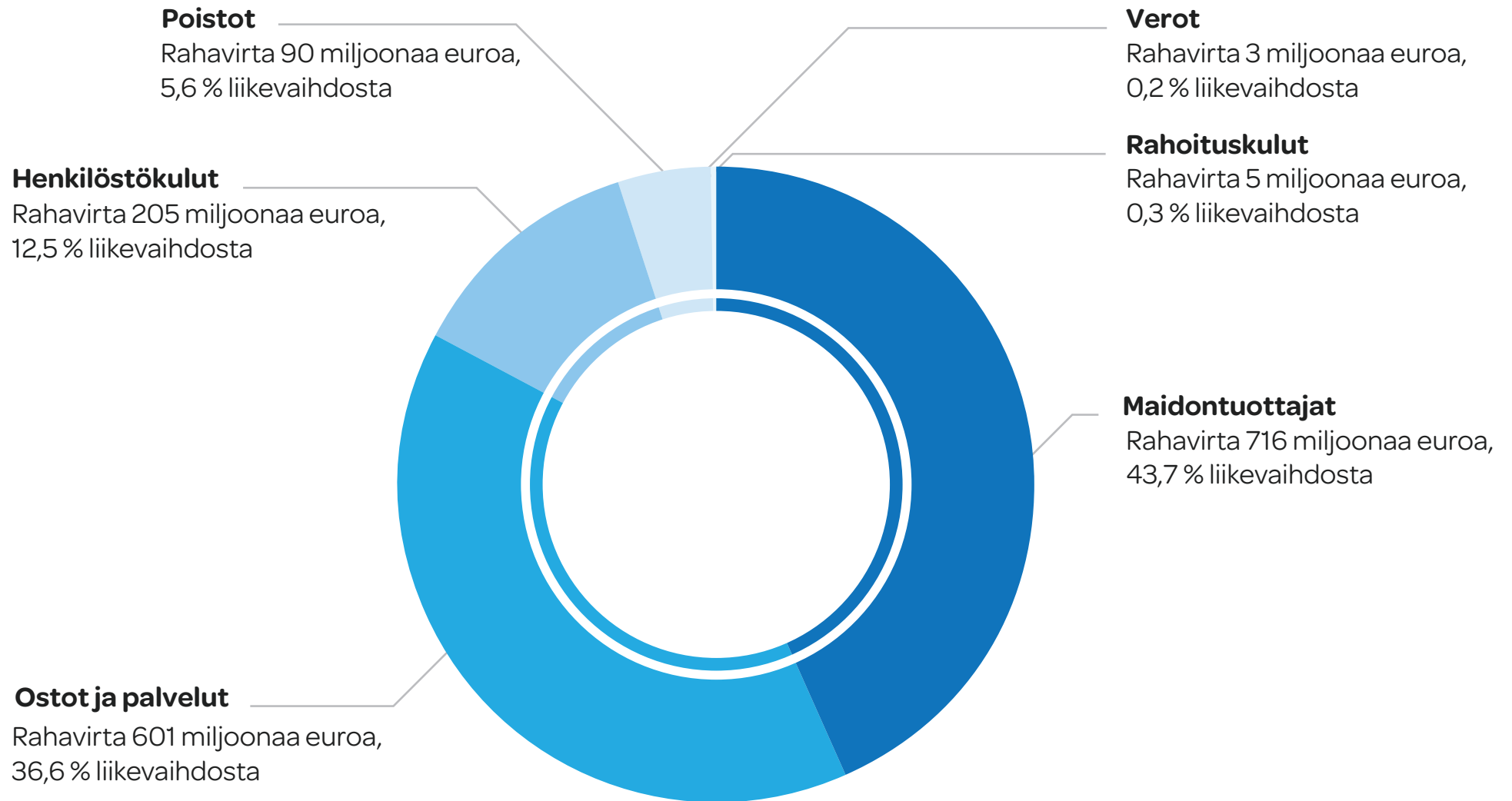
Valio-konsernin liikevaihto alueittain 2016 (%)

Valio-konsernin liikevaihto tuoteryhmittäin 2016 (%)

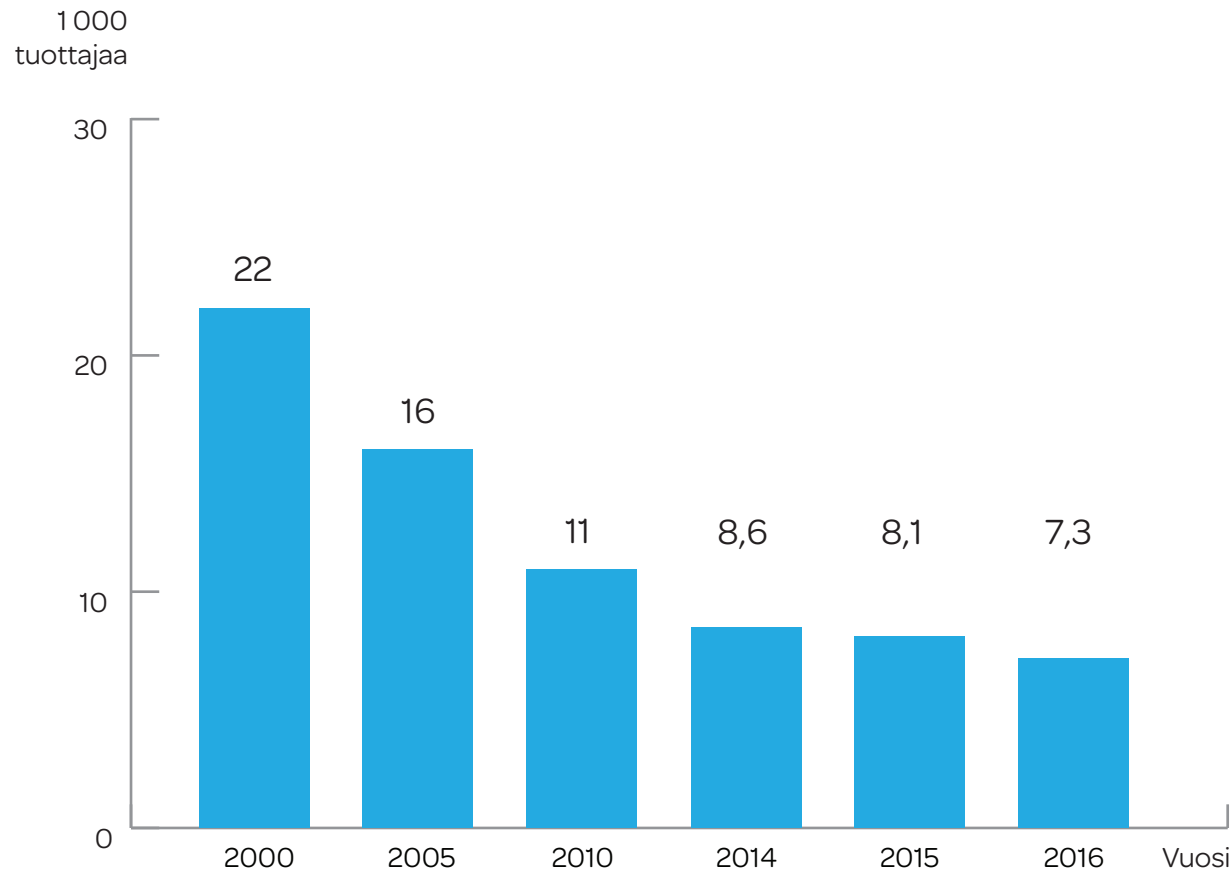

Rahavirtojen jakauma Valio-konsernissa 2016

Rahavirtaosuudet ilman tilikauden tulosta.

Maitotilayrittäjien määrä ja keskimääräinen tilakoko, 1 000 tuottajaa

Luomutuottajia

maidontuottajien kokonaismäärästä oli:

- 139 kpl vuonna 2016
- 143 kpl vuonna 2015
- 135 kpl vuonna 2014
- 117 kpl vuonna 2010
- 141 kpl vuonna 2005

	2000	2005	2010	2014	2015	2016
Lehmiä / tila keskimäärin	16	20	26	33	35	35

Valio-konsernin keskeiset taloudelliset tunnusluvut 2011–2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Omistajilta vastaanotettu maitomäärä, miljoonaa litraa	1870	1865	1888	1929	1899	1861
Liikevaihto, miljoonaa euroa	1929	2000	2029	1950	1718	1638
Taseen loppusumma, miljoonaa euroa	1011	1124	1228	1241	1240	1252
Investoinnit, miljoonaa euroa	85	105	118	152	119	127
Liikevaihto / omistajilta vastaanotettu maitomäärä, euroa/litra	1,03	1,07	1,07	1,01	0,90	0,88

Maksut Valio Oy:n omistajille

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Maidosta maksettu hinta, miljoonaa euroa	824	871	897	876	731	708
Maksetut osingot, miljoonaa euroa	8	7	7	6	6	5
Maksetut osakaslainojen korot, miljoonaa euroa	4	4	3	3	3	3

Valio-konsernin liikevaihto ja henkilöstö 2016

	Liikevaihto *, miljoonaa euroa	Henkilöstö keskimäärin	Henkilöstö 31.12.2016
Valio Oy	1413	3202	3099
Valio Oy:n liikevaihdosta myynti Suomessa	1060		
Valio Venäjä	66	367	390
Valio Baltia	93	443	464
Valio Ruotsi	98	50	52
Valio USA	72	24	24
Valio Kiina	30	9	9
Valio Danmark	4	1	1
Valio-konserni yhteensä	1638	4096	4039

*) Valio Oy:n ja tytäryhtiöiden liikevaihto sisältää konsernin sisäisen myynnin, joka oli 139 miljoonaa euroa.

YRITYS	
Lupaus	Toteutus
Perustehtävämme on: Luomme hyvinvointia ja makuelämyksiä vastuullisesti. Arvomme ovat: Henkilökohtainen vastuunotto, asiakkaan ja kuluttajan kuunteleminen ja toiveiden ylittäminen sekä ihmisistä, eläimistä ja ympäristöstä välittäminen ja yhdessä onnistuminen. Tavoitteemme on: Kansainvälinen kannattava kasvu maailmanluokan lisäarvolla.	
Edistämme suomalaista maidontuotantoa.	<ul style="list-style-type: none">• Maksamme kaiken tuotomme omistajillemme eli suomalaisille maitotilayrittäjille.• Tavoitteemme omistajanäkökulmasta on Euroopan paras maidon hinta omistajayrittäjille.
Tuomme taloudellista hyvinvointia Suomeen.	<ul style="list-style-type: none">• Vuonna 2015 Valioryhmä tuloutti Suomeen yli miljardi euroa.• Työllistämme välittömästi ja välillisesti arviolta lähes 30 000 suomalaista.• Turvaamme maaseudun elinkelpoisuutta Suomessa.• Suosimme kotimaisia toimittajia silloin, kun se on laadun, saatavuuden ja kestävän liiketoiminnan osalta mahdollista.
Olemme tunnistaneet ja otamme huomioon sidosryhmiemme odotukset liiketoiminnassa.	<ul style="list-style-type: none">• Huomioimme sidosryhmien odotukset liiketoiminnan kehittämisessä.• Annamme poliittisia avustuksia tasapuolisuuden periaatteella hakemuksesta ehdokkaille, joiden uskomme toimivan Valion toimintaedellytyksiä edistävällä tavalla.• Olemme tunnistaneet toimintamme arvoketjun sekä vaikutukset yhteiskuntaan, ja päivitämme vastuullisen toiminnan tavoitteet sen pohjalta.
Olemme tunnistaneet liiketoimintamme riskit ja hallitsemme niitä.	<ul style="list-style-type: none">• Kehitämme jatkuvasti riskienarvioinnin ja -hallinnan menettelyjä varmistamaan tuotteiden ja toiminnan turvallisuutta sekä liiketoiminnan jatkuvuutta.• Kartoitamme säännöllisesti toimintaamme ja tuotantolaitoksiimme liittyviä vahinkoriskejä yhdessä vakuutusyhtiöiden kanssa. Riskit on vakuutettu Valion vakuutuspolitiikan mukaisesti.• Huomioimme laajasti toiminnan jatkuvuuden erityisesti maidon ohjauksessa sekä tuotanto- ja hyödykejärjestelmien toiminnan turvaamisessa.• Olemme laatineet poikkeustilanteiden varalle takaisinvento-, kriisiviestintä- ja tuotannon uudelleenjärjestelyn suunnitelmat sekä tuotantolaitosten omat toipumissuunnitelmat.
Noudatamme YK:n Global Compactin 10 periaatetta ja tätä kautta seuraavia yleismaailmallisia periaatteita: <ul style="list-style-type: none">• YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus• ILO:n työelämän peruseriaatteita ja -oikeuksia koskeva julistus• YK:n Rion ympäristöä ja kehitystä koskeva julistus• YK:n korruption vastainen yleissopimus	<ul style="list-style-type: none">• Olemme sitoutuneet kaikessa toiminnassamme julistusten mukaisiin ihmisoikeuksiin, työelämän periaatteisiin sekä ympäristöön ja lahjonnanvastaiseen toimintaan liittyviin perusarvoihin.
Noudatamme kotimaan myynnissä ja kansainvälisessä kaupassa Suomen ja EU:n lainsäädäntöä sekä asiakkaidemme kanssa tehtyjä sopimuksia.	<ul style="list-style-type: none">• Maissa, joissa Valiolla on oma yhtiö, noudatamme ko. maan lainsäädäntöä sekä asiakkaiden kanssa tehtyjä sopimuksia.• Seuraamme jatkuvasti lainsäädäntöä ja sisällytämme vaatimukset toimintaamme.• Viestintämme on oikea-aikaista, totuudenmukaista ja vuorovaikutteista.• Emme paljasta Valion tai sen yhteistyökumppaneiden liikesalaisuuksia.

TOIMITUSKETJU

Tuntemme toimitusketjumme ja edistämme sen vastuullisuutta.

Lupaus	Toteutus
Kaikki Suomessa Valio merkillä myymämme maitotuotteet on valmistettu kotimaassa suomalaisesta maidosta.	<ul style="list-style-type: none">• Käyttämämme raakamaito tulee läheltä – se matkaa meijeriin keskimäärin 74 kilometriä.
Käyttämämme raakamaito on laadukasta ja tuotettu hyvien tuotantotapojen mukaisesti.	<ul style="list-style-type: none">• Maitotilayrittäjät ovat sitoutuneet laatusopimuksessa käyttämään Valiomaidon laatujärjestelmää, joka velvoittaa noudattamaan hyvän maidontuotantotavan ohjeita.• Tiloista vähintään 5 % auditoidaan vuosittain.• Maitotilayrittäjillä on tilakohtaiset lakisääteiset omavalvonnan kuvaukset ja he seuraavat tuottamansa maidon laatua lehmäkohtaisesti ja tilasäiliössä (lämpötila, aistinvarainen laatu, mikrobilääkejäämät).
Huolehdimme lehmien hyvinvoinnista.	<ul style="list-style-type: none">• Valiomaidon laatujärjestelmä ohjeistaa huolehtimaan eläinten terveydestä, hyvinvoinnista ja riittävästä ruokinnasta.• Edistämme pihattonavettojen rakentamista sekä lehmien laiduntamista ja suunnitelmallista eläinterveydenhoitoa.• Valio ja valiolaiset osuuskunnat tukevat maitotilayrittäjiä tuotantoeläinten hyvinvoinnin kehittämisessä mm. järjestämällä koulutuksia aiheeseen liittyen. Osuuskuntien tuotantoneuvonta on jokaisen valiolaisen maitotilayrittäjän käytettävissä maksutta.
Emme käytä geenimuunneltua rehua Valiolaisten lehmien ruokinnassa.	<ul style="list-style-type: none">• Valioryhmässä ei sallita geenimuunneltuja ainesosia lehmien hiehojen ja/tai vasikoiden ruokinnassa.• Valmistamamme elintarvikkeet eivät sisällä tai koostu muuntogeenisistä organismeista kuten EU:n asetuksissa 1829/2003 ja 1830/2003 määritellään.
Meillä on tehokas ja ympäristöystävällinen maidonkeräily maitotiloilta tuotantolaitoksiin.	<ul style="list-style-type: none">• Kaikki maidon keräilyautot ovat hyväksytyjä ja omavalvonnan piirissä.• Keräilyauton kuljettaja tarkastaa tilalla maidon lämpötilan, hajun ja ulkonäön ennen maidon autoon pumppausta. Kuljettaja ottaa myös tilakohtaiset maitonäytteet, joista analysoidaan bakteeri- ja solumäärät säännöllisesti.• Optimoimme maidon keräilyn reitit.
Tuntemme tuotteidemme alkuperän.	<ul style="list-style-type: none">• Virheen sattuessa pystymme jäljittämään maitoraaka-aineen tilalle asti.• Pystymme jäljittämään kaikki tuotteisiin käytetyt raaka-aineet ja pakkausmateriaalit.• Testaamme jäljitettävyyden prosessin toimivuuden vuosittain takaisinvento- ja jäljitettävyysharjoituksin kaikissa Valion toimipaikoissa.
Ostamme vain vastuullisesti toimivilta ja hyväksymismenettelymme läpäisseiltä toimittajilta ja huomioimme hankinnoissamme myös eettiset näkökulmat.	<ul style="list-style-type: none">• Käytössämme on uuden toimittajan hyväksymisprosessi, arvioimme kaikki toimittajat vuosittain ja auditoimme tavarantoimittajat riskinarvion perusteella.• Olemme Sedex järjestön AB-jäsen (the Supplier Ethical Data Exchange), jonka kautta pyrimme edistämään vastuullisuuden huomioimista toimitusketjussa.• Olemme sitoutuneet ETI-järjestön (The Ethical Trading Initiative) Base Codeen.• Tarkastelemme ja arvioimme toimittajiemme vastuullisuutta erillisten toimittaja-kyselyiden sekä Sedex järjestelmän kautta ja puutummme havaittuihin epäkohtiin. Kehitämme prosessia riskimaiden toimittajien vastuullisuuden varmistamiseksi.• Emme käytä palmuöljyä Valion kuluttajatuotteissa, emmekä WWF:n uhanalaiseksi määrittämiä kalalajeja hankkimissamme trading-tuotteissa tai omassa kuluttajatuotteissa.• Hankimme ainoastaan sertifioitua palmuöljyä valmistajilta, jotka ovat RSPO:n (Roundtable of Sustainable Palm Oil) jäseniä.

TYÖNTEKIJÄ
Olemme turvallinen ja oikeudenmukainen työpaikka, jossa huomioidaan työntekijöiden hyvinvointi.

Lupaus	Toteutus
<p>Päämääränämme on poistaa tai minimoida henkilöstöön, toimintaan ja omaisuuteen kohdistuvat vaarat.</p> <p>Tavoitteena on nolla tapaturmaa ja nolla onnettomuutta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Työturvallisuuden kehittyminen on Valiossa konsernitason strateginen mittari. • Käsittelemme turvallisuusasioita säännöllisesti eri johtamistapahtumissa. • Tunnistamme vaaroja ja arvioimme niistä aiheutuvia riskejä. • Parannamme jatkuvasti työympäristöä ja työtapojen turvallisuutta. • Jokaisen tulee ilmoittaa havaitsemastaan vaarasta ja puuttua turvattomaan toimintaan. • Noudatamme aina turvallisuussäädöksiä ja –ohjeita. • Kaikki vaaratilanteet, tapaturmat ja onnettomuudet tutkitaan. • Parannamme henkilöstön turvallisuustietoisuutta ja –osaamista. • Toimipaikoilla on pelastussuunnitelmat ja pelastusharjoituksia järjestetään säännöllisesti. • Kehitämme toimintaamme vakavista poikkeustilanteista palautumisen nopeuttamiseksi.
<p>Edistämme työntekijöidemme hyvinvointia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kehitämme Valion liiketoimintaosaamista, esimiestoimintaa, työyhteisöjen toimintaa ja työhyvinvointia koulutus-, työterveys- ja työhyvinvointitoiminnalla. • Työhyvinvointitoimintamme on tavoitteellista kehittämistä, jonka yhtenä mittarina on pitkäaikaisterveiden määrän kehitys. • Tuemme työhyvinvointia lisäksi tarjoamalla mahdollisuuden työpaikkaruokailuun ja työterveyspalveluihin. • Tarjoamme henkilöstölle etuja kuten tulokseen ja tavoitteiden toteutumiseen perustuvan palkkion sekä merkkipäivä- ja palvelusvuosipalkkioita.
<p>Noudatamme Kansainvälisen työjärjestön (ILO) linjauksia työelämän perusoikeuksista.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Emme palkkaa alle 15-vuotiaita henkilöitä. • Kaikilla työntekijöillä on kirjallinen työsopimus. Noudatamme työ- ja työehtosopimuksia. • Henkilöstöllä on yhdistymisen vapaus. • Vuorovaikutus yrityksen johdon ja henkilöstön välillä on säännöllistä. • Yksilöön liittyvien tietojen käsittelyssä noudatamme tietosuojaperiaatteita. • Emme hyväksy minkäänlaista pakkotyötä. • Emme hyväksy syrjintää emmekä kiusaamista.
<p>Tunnistamme ja estämme mahdollisen korruption toiminnassamme.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Noudatamme hyvää hallintotapaa kaikilla organisaatiotasolla. Kukaan ei esimerkiksi voi hyväksyä omia laskujaan. • Ilmoitamme havaitsemastamme laittomasta tai epäeettisestä toiminnasta HR:n nimetylle vastuuhenkilölle. • Toimimme rehellisesti. • Eetiset toimintaperiaatteet on määritelty toimintajärjestelmässä erikseen ja ohjeistavat mm. seuraavasti: • Emme ota emmekä anna lahjuksia tai sopimattoman suuruisia tavara-, ruoka-, juoma- ja matkalahjoja tai muita oikeudettomia etuisuuksia. • Saamamme lahjat eivät vaikuta päätöksiimme, emmekä yritä arveluttavin tavoin vaikuttaa viranhaltijoihin tai poliitikkoihin. • Emme osallistu hankkeisiin, jotka voivat aiheuttaa eturistiriidan henkilökohtaisen taloudellisen aseman ja Valion tai Valion yhteistyökumppanin kanssa.

VALIO KONSERNIN YRITYSVASTUU, ARVOT JA TOIMINTAPOLITIIKKA

Henkilöstöperiaattemme ovat:
Henkilökohtainen vastuu.
Autamme toisiamme.
Kokeilemme ja opimme yhdessä.
Työmme on tuloksellista.

- Kohtelemme kollegojamme asiallisesti ja arvostavasti.
- Meillä on erikseen laadittu tasa-arvosuunnitelma, henkilöstö- ja koulutussuunnitelma, Valion eettiset ohjeet.

TUOTE

Tuotteemme ovat turvallisia ja laadukkaita ja niiden valmistuksessa huomioidaan ympäristövaikutukset.

Lupaus	Toteutus
Varmistamme tuotteidemme turvallisuuden.	<ul style="list-style-type: none">• Ylläpidämme ja kehitämme elintarviketurvallisuuden hallintaa FSSC 22000 vaatimusten ja ISO 22000 standardin ja niihin liittyvän teknisen spesifikaation ISO/TS 22002-1 mukaisesti.• Tuotantolaitoksillamme on koko tuotantoprosessin kattavat omavalvontasuunnitelmat, jotka on laadittu HACCP-periaatteiden mukaisesti, ja joiden toimivuutta valvotaan sekä sisäisillä että ulkoisilla tarkastuksilla.• Tarkkailemme tuotantoympäristön (mm. ilma, vesi, laitteet, tilat) ja tuotteiden mikrobiologista puhtautta säännöllisesti.• Käytössämme on allergeenien hallintajärjestelmä, joka huomioi mahdolliset allergeenit raaka-aineissa, tuotannossa ja lopputuotteissa. Hallintajärjestelmän avulla estetään sellaisten allergeenien joutuminen lopputuotteeseen, joita ei ole ilmoitettu pakkausmerkinnöissä.
Noudatamme kansainvälisesti tunnettuja laadunhallintamenettelyjä.	<ul style="list-style-type: none">• Ohjaamme tuotantoamme ISO 9001 -sertifioidulla laatujärjestelmällä.• Laadunvarmistusmenettelymme kattavat sekä mikrobiologisen että kemiallisen laadun raaka-aineista lopputuotteisiin.• Varmistamme rehuraaka-aineiden turvallisuuden GMP + B2 ja GMP +B3 hallintajärjestelmillä.• Tärkeimmät laboratoriomme on akkreditoitu ISO 17025 -standardin mukaisesti.<ul style="list-style-type: none">○ Lapinlahden ja Seinäjoen aluelaboratorio on FINAS-akkreditointipalvelun akkreditoima testauslaboratorio T169, akkreditointivaatimus SFS-EN ISO/IEC 17025.○ Helsingin T&K:n kemian ja mikrobiologian laboratorio on FINAS-akkreditointipalvelun akkreditoima testauslaboratorio T022, akkreditointivaatimus SFS-EN ISO/IEC 17025.
Markkinoilla olevien tuotteiden poikkeamiin on varauduttu.	<ul style="list-style-type: none">• Seuraamme tuotteiden laatua koko markkinoilla olon ajan säilyvyysseurannan ja kuluttaja- ja asiakaspalautteiden avulla. Kirjaamme kaikki yhteydenotot ja ryhdymme palautteiden perusteella tarvittaessa nopeasti toimenpiteisiin ja viestimme mahdollisista virheistä avoimesti.• Olemme ohjeistaneet mahdollisten elintarviketurvallisuuteen liittyvien poikkeamien hallinnan ja harjoittelemmme säännöllisesti toimintaa poikkeustilanteessa.
Luomutuotteemme on valmistettu EU:n luomulainsäädännön vaatimusten mukaisesti.	<ul style="list-style-type: none">• Luomutuotteemme ovat Eviran valvonnassa ja niillä on Eviran myöntämä luomuhyväksyntä.
Huomioimme tuotteiden valmistuksessa asiakkaiden erityisvaatimukset.	<ul style="list-style-type: none">• Olemme hankkineet Halal ja Kosher sertifioinnit tarvittaville tehtaille.
Huomioimme ympäristövaikutukset käyttämissämme	<ul style="list-style-type: none">• Suosimme uudelleenkäytettäviä, kierrätettäviä, uusiutuvia tai energiahyötykäyttöön soveltuvia pakkauksia.

VALIO KONSERNIN YRITYSVASTUU, ARVOT JA TOIMINTAPOLITIIKKA

pakkausmateriaaleissa.

- Emme käytä Suomessa myytävissä pakkausmateriaaleissaan PVC:tä emmekä muita klooripitoisia muoveja.

Tuntemme toimintamme ympäristövaikutukset ja sitoudumme vähentämään niitä kehittämällä toimintaamme jatkuvasti.

- Meillä on ollut kotimaan ja Viron toiminnot kattava ISO 14 001-standardin mukainen ympäristösertifikaatti vuodesta 2000 alkaen.
- Seuraamme ympäristövaikutuksiamme joiden pienentämiseen tähtääviä ympäristötavoitteita luodaan kerrallaan kolmen vuoden hallintaohjelmakausille. Vuosittaiset osatavoitteet luodaan toteutettavien toimenpiteiden kautta.
- Olemme sitoutuneet päästöjen ja hävikin vähentämiseen sekä resurssien käytön tehokkuuden jatkuvaan lisäämiseen niin alkutuotannossa kuin teollisessa toiminnassaan.
- Suosimme ilmasto- ja vesistövaikutuksiltaan puhdasta ja tehokasta teknologiaa tuotannossa ja kuljetuksissa.
- Lämmöntuotannossa suosimme kotimaisia polttoaineita.
- Sähköenergian hankimme pohjoismaisesta sähköpörssistä.
- Lehmien ruokinnassa kotimainen rypsi ja rapsi korvaavat lähes kokonaan soijan valkuaisrehuna.